

DIRVA

UŽ KREMLIAUS MŪRŲ

Visasąjunginės Sovietų Tarybos narys ir visąjunginės kompartijos generalinis sekretorius Leonidas Brežnevus, praeitą savaitę susirinkus tai institucijai pirmą kartą po birželio mėnesio rinkimų, pasiūlė ministrių pirmininku išrinkti iki šiol tas pareigas ėjusį Aleksėjų Kosyginą. Tai buvo šioji tokia staigmena, nes Maskvoje ėjo gandai, kad Kosyginas pralaimėjo savo kovą prieš Brežnevą ir bus pakeistas. Mat, Brežnevus buvo išstatytas pirmuoju kandidatu (ir, žinoma, išrinktas) 170 rinkiminių apygardų, o Kosyginas tik 94. Pagal tą tematiką Brežnevus, kuris per XXIII-čią partijos kongresą atgavo Stalino turėtą generalinio sekretoriaus titulą, atrodė esąs viršesnis. Jo galimi varžovai buvo nustumti į mažiau reikšmingas vietas: Mikojanas išėjo pensijon, Fodgornį paskirta į visai mažos galios Aukščiausios Tarybos Pirmininko (atseit, prezidento) vietą, Šeļepinas neteko partijos ir valstybės kontrolės komiteto. Vienintelis, kuris galėtų priešintis liko tik Kosyginas, kurį pats Stalinas, 13-ka metų anksčiau negu Brežnevą, paskyrė į partijos CK.

Po Stalino ir Chruščiovo liūdny patyrimų partijos vadai nebuvo linkę pripažinti Brežnevo viešpatavimo. Tai jausdamas pats Brežnevus per partijos kongresą pa-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

reiškė, kad partijos organai liausis 'diktavę valstybės organams ir daryti vietoje jų sprendimus', tačiau vėlesnė praktika to neįrodė. Atvirkščiai, partija pasipriešino valstybės aparato pastangom daugiau 'liberalizuoti' sovietų pramonę ir didesnė reformom žemės ūkyje, įsakė atidėti pavasariui numatytą rašytojų kongresą, kuriame galėjo pasireikšti liberaliau nusiteikusi rašytojų dauguma.

De Gaulle atvykus į Maskvą Brežnevus pirmavo jo pasikalbėjimuose su sovietų vadais. Jis vadovavo slaptiems pasitarimams ir su satelitais. Tačiau kaip tik čia, satelitų vadų suvažiavime Rumunijos sostinėje Bukarešte, Rytų Vokietijos valdytojas Walteris Ulbrichtas, kuris paprastai labai gerai nujaucia iš kur pučia vėjas, per uždromąją puotą pareiškė savo valdinių džiaugsmą dėl pasitarimų pasisekimo ir pridėjo: "Ypatinai mes esame dėkingi draugui Kosyginui!" Tas jo pareiškimas nebuvo išversas į kitas kalbas, tačiau neliko nepastebėtas.

Ulbrichtas, kuris savo dienele pradeda Maskvos 'Pravdos' studiją, išskaitė liepos 6 dienos vedamajame, kad politbiuras, susidedas lygiai iš partijos ir vyriausybės vadų yra aukštesnis

organas už partijos sekretoriata!

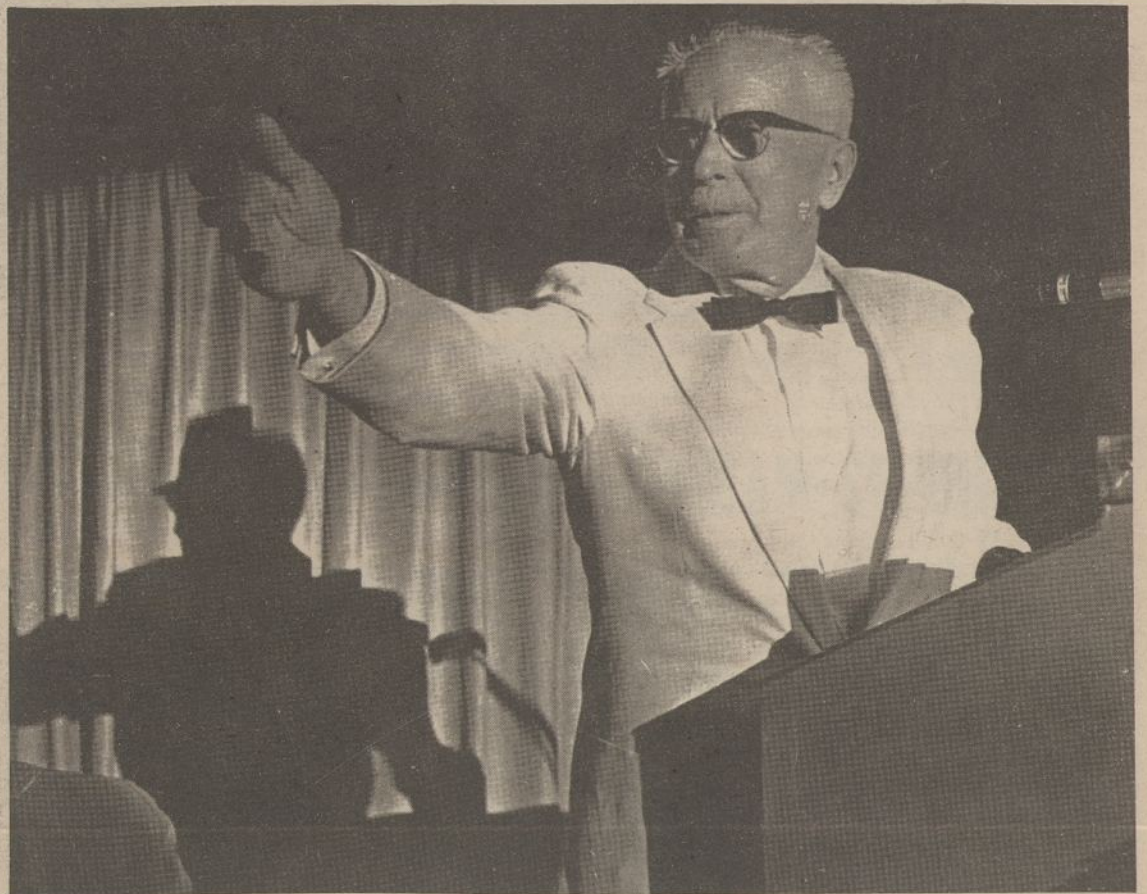
Po dviejų savaitių ta pati 'Pravda' aiškiai pasisakė esanti ne partijos sekretoriaus, bet politbiuro organu. Ji rašė: "Partijos sekretorius nėra vadas, jam neduota teisė įsakinėti kitiems, ... paskiras žmogus, kokiam poste jis būtų, nėra laisvas nuo subjektyvaus vienpusiškumo ir klaidų, kurie bendriems interesams gali padaryti daug žalos". Ir pagaliau: "Kas graso vadovybės kolektyviškumui, tas partijos visai teisingai yra baudžiamas."

Jei 'Pravda' taip rašė, reiškia, kad dar ne visa valdžia yra Brežnevo rankose. Ir iš tikro, Brežnevus tik labai trumpą laiką kalbėjosi su Indijos premjere Indira Gandhi, o britų premjeras Wilsonas gavęs šnekėtis tik su vienu Kosyginu, Brežnevui išvažiavus trumpam poilsui į Kaukazą.

Po viso to nereikėjo stebėtis, kad pats Brežnevus pasiūlė Kosyginą perrinkti premjeru. Jis nėra visagalis ir jo paties draugai stengiasi neleisti jam įgyti per daug valdžios, nes pagal 'Pravdą': "Vadas, kuris tiki į savo pranašumą, primeta savo nuomonę ir partijos komitetui." Atrodo, kad Brežnevus, bent laikinai, netiki savo pranašumu.

* VENGRIJOJE sulaukyti apie 30 ekskursantų, atvykusių iš Kanados. Daugumoje tai buvę 1956 m. sukilimo dalyviai, kuriems prašant vizų buvo prižadėta visiška neliečiamybė ir saugumas. To fakto neneigia ir Kanados užsienio reikalų ministerija. Vengrijos konsulas Kanadoje nepaprastai greitai sutvarkydavo vizas norintiems vykti į Vengriją, ypatinai 1956 m. sukilimo dalyviams. Jau vien ta aplinkybė kėlė įtarimą.

Daugelis sukilėlių 1956 m. pabėgo palikę savo šeimos narius ir dabar išprašė leidimus jiems atsiimti. Toji aplinkybė

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Juozas J. Bachunas Jaunimo Kongrese Chicagoje, Šią žiemą p. Bachunai žada trečią kartą lankytis Australijoje, A. Gulbinsko nuotrauka

SPECIALISTAI IŠ 'PLAČIOSIOS TĖVYNĖS'

Pagal naujojo Sovietų Sąjungos penkmečio planą Lietuvos teritorijoj įkurdinti numatytosios sovietinės įmonės, kaip ir daugumas jau veikiančiųjų bus irgi ūkiškai ir politiškai kolonistinio pobūdžio įmonės.

Albinas Adomaitis, Lengvosios pramonės ministras Vilniuje, neseniai (Komj. Tiesoj, 1966/116) pasakojo:

-- Jau ateinančiais metais ims veikti Utenos baltinių trikotažo fabrikas. Jis per metus išleis 18 milijonų porų baltinių... Stambi įmonė išaugs Plungėje. Ji per metus galės pagaminti 23 milijonus kvadratinų metrų dirbtinės minkštos odos.

Niekas Lietuvoj tokių įmonių kūrimo viešai nekritikuoja. Priešingai, kur tik reikia, giria "Lietuvos pramonės ūgymą", stengiasi uoliai jos kūrime dalyvauti (kiek tik jose lieka vietos nuo "didžiųjų brolių") ir išgauti, kiek tik pasiseka, naudos ir Lietuvai.

Tačiau visiems aišku, kad lietuviai patys, net ir komunistai, jeigu būtų jų valia ir galia, visa tai darytų gerokai kitaip. Nes visiems aišku, kad ir tos statomosios įmonės Utenoj ar Plungėj, jeigu dirbtų Lietuvos gyventojams, tai vien iš jų Lietuvoj kiekvienas iš vaiko amžiaus išaugs asmuo kas

met turėtų po devynias poras baltinių ir po 11 su puse kvadratinį metrų (kone 124 kvadratinės pėdos) dirbtinės minkštos odos.

Nei tiek baltinių, nei juo labiau tiek odos Lietuvai nereikia. Tad suprantama, kad tos įmonės gamins daugiausia Rusijos vidaus bei užsienio prekybos reikalus. O tą prekybą tvarko ir naudoja rusų valdžia Maskvoj, draudžianti vietiniams pareigūnams pasiduoti "vietininkiškiems sentimentams". Kadangi Lietuvoj nėra tiems gaminiams ne tik pakankamai vartotojų, bet ir visiškai nėra žaliavų, tai vienintelis rusų valdžios sumetimas tokias įmones steigti Lietuvoj yra kolonistinis: panaudoti Lietuvoj esančią nespecialistinę darbo jėgą už savo vienašališkai be derybų padiktuojamą žemą atlyginimą.

Be to, apie tas įmones klausinėjamas, respublikinis ministras Adomaitis atvirai pripažino, kad:

-- Mūsų įmonėms vis dar trūksta mechanikų, energetikų, konstruktorių, specialistų automatinėms linijoms, valdymo ir dispečeriniams įrengimams aptarnauti. Politechnikos institutas šių profilių profesijų iki šiol iš viso neruošė. Pastarąsias specialybes bus galima įsigyti nuo šių metų.

Atseit, gerėliau apmokamoms vietoms darbininkų Lietuvoj irgi trūksta. Politechnikos institutas, nors turi kone 16 tūkstan-

čių studentų, tų specialistų ligi šiol nerengė -- Maskvos planuotojai to uždavinio jam ligi šiol neskyrė. Bet įmonės, kurioms tų specialistų reiks, jau stato. Atseit, bus dar viena proga atsiųsti net ir į Uteną ar Plungę (taip pat į Alytų, Jurbarką) reikalingų specialistų iš "plačiosios tėvynės" ir taip dar padidinti kolonistų kiekį Lietuvoj.

Dabar Politechnikos institutui jau leis rengti specialistų ir bent laikinoms iš minėtųjų specialybių. Tačiau, šįmet nepradėję, ligi prirengs, naujosios įmonės jau bus pastatytos ir aprūpintos specialistais; atsiųstais iš kitur. Būsimiesiems, Kauno institute pervaļai prirengtiesiems, jauniems specialistams greičiausiai teks ieškoti atitinkamo darbo kitose "plačiosios tėvynės" vietose.

Taip "Lietuvos pramonę ūgdančios" įmonės (Lietuvoj jau nusipelniusios "rusiško gegutės klausinių" vardą) yra ne tik raumenų išnaudojimo, bet ir tautinio gyventojų sumaišymo įrankis. (ELTA)

* VILNIAUS DAILĖS MUZIEJUJE atidaryta dailininko Viktoro Vizgirdos, gyvenančio JAV, paroda. Trijose muziejaus salėse išstatyta daugiau kaip 90 portretų, peizažų, natūrmortų, saugojamų Vilniaus Dailės Institute ir Kauno M.K. Čiurlionio galerijoje bei gauti iš privačių kolekcijų. ("Literatūra ir Menas" 1966 m. liepos 31 d.).

ŠIANDIEN IR RYTOJ

PROPAGANDA, kartais kaip bumerangas, smogia atgal. Panašiai atsitiko ir su Pekino paskelbta fotografija, kurioj Mao Tse-tungas rodomas plaukias Yang Tse Kiango upėje. Norėta paneigti gandus dėl jo nesveikatos ir parodyti, kad jis, nežinūnt 73 metų amžiaus, dar užtenkamai pajėgus 9 mylias nuplaukti per 65 minutes... Nieko stebėtino, kad jo amžiaus žmogus gali plaukti, bet Pekino propagandistai prašė pro šalį, stengdamiesi Mao padaryti plaukimo čempionu.

Nuo 1960 metų pasaulinis plaukimo rekordas vienai myliai yra 17,11 minučių. Gi 10 mylių plaukimo pasaulinis rekordas yra 4 valandos 30 minučių. Tad kaip galima tikėti, kad Mao 9 mylias nuplaukė per 1 valandą ir 5 minutes?

Tarptautinės maratono plaukikų organizacijos pirmininkas argentinietis Carlos Larriera pakvietė Mao Tse-tungą dalyvauti 10 mylių plaukimo varžybose, kurios įvyks šiais metais Kanadoje. "Kaip patyrėme, liepos 16 jūs nuplaukėte 9 mylias rekordiniu laiku per 1 valandą ir 5 minutes, tad esate kvalifikuotas dalyvauti tarptautinėse plaukimo varžybose. 10 mylių rekordas, kurį praeitais metais Quebec pastatė greičiausias pasaulyje plaukikas olandas Herman Willemse, yra keturios valandos ir 30 minučių".

Atidžiau pasižiūrėjus į fotografiją, kuri pasirodė viso pasaulio spaudoje, aiškiai matyti, kad ji falsifikuota. Vandenyje matomos penkios plaukikų galvos. Viena jų yra Mao, tačiau nė vienas plaukikų nėra iškėles virš vandens rankos ar atidaręs burnos. Nesimato, kad vandeny būtų daromi kokie judesiai ir Mao galva yra daugiau stovinčio žmogaus pozicijoje, negu plaukiančio ir dar tokiam rekordiniame greity...

★

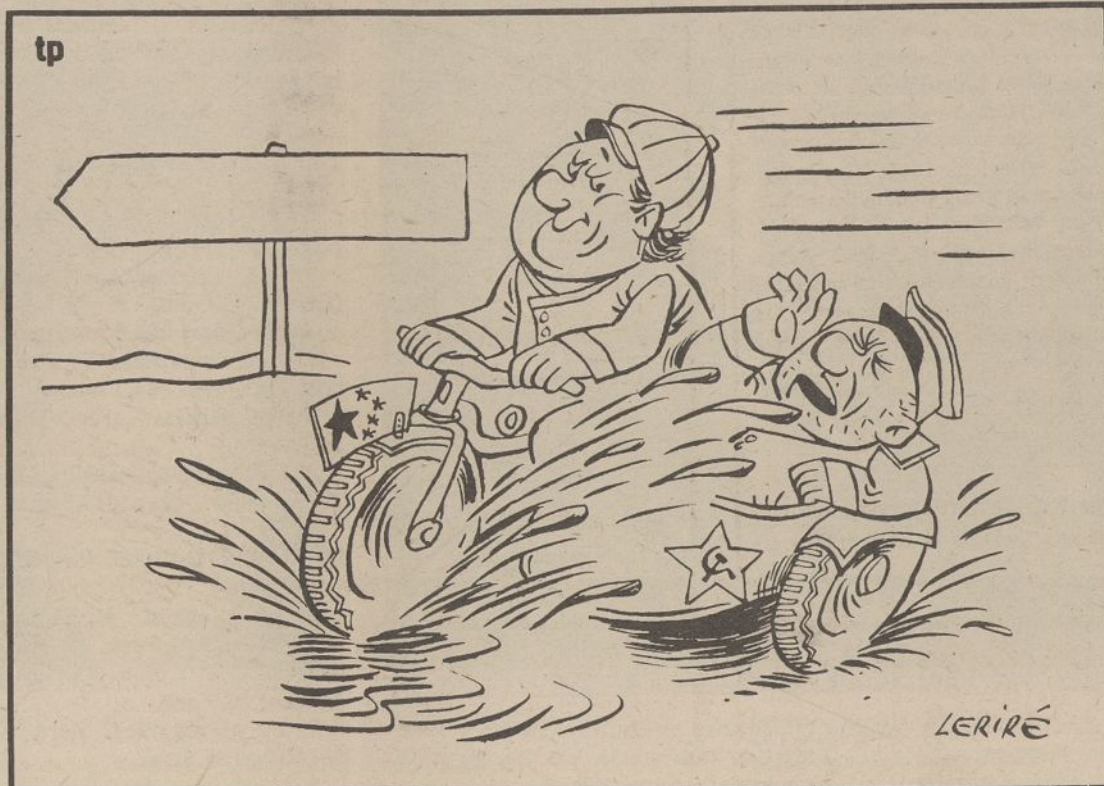
LIETUVOJE šį pavasarį, kaip ir visoje Sovietijoje, vyko rinkimai. Vienas vilnietis komunistas, sutikdamas turistus iš JAV, didžiuliais rinkimų rezultatais.

-- Pas mus balsavo 99,91% už komunistų partiją. Visame krašte atsirado tik 3 balsai, kurie buvo paduoti prieš partijos kandidatus.

-- Ką jūs padarėte su tais trimis balsuotojais, -- pasiteiravo vienas žingeidus turistas.

-- Dabar mes gyvename demokratijoje! Kalbėjimas pasodinome tik balsavimo biuro tarnautojus, kad jie leido įvykti tokiai kaušulytel...

(vg)

-- Atrodo, kad tu tyčia važiuoji, kur daugiau purvo!...

IŠ VISO PASAULIO

* JAV KONGRESAS 259 balsais prieš 157 priėmė asmens laisvių įstatymą, kuriame numatyti didesni įpareigojimai federalinei valdžiai apsaugojant negrų teises, aprūpinant juos butais ir socialine globa. Įstatymą įtrauktas paragrafas, numatęs griežtas bausmes riaušių kėlėjams, tačiau tuo klausimu numatoma didelė opozicija Senate.

* PRISIEKUSIŲJŲ TEISMAS Clevelande svarstęs šią vasarą įvykusių negrų riaušių priežastis, rado, kad riaušies sukėlė profesionalai riaušinininkai, kurių tarpe buvę ir komunistai. Teismas rado, kad veikiantieji įstatymai ir potvarkiai nepakankami ir atgyvenę ir tai labai kliūdo apkaltinti ir nubausti nusikaltusius viešajai tvarkai.

SPORTO DIENOS

'NESPORTIŠKAS' SPORTAS

"Be kritikos, be pavadinimų daiktų tikrais vardais, mes užduosime. Mes tapsime, jei ne asilais tai didvyriais, kurie kitados jodinėjo po Ispaniją".

J. Šoliūnas Sporto 1 (16) Nr.

Dievas (ir pažįstami) žino, kad aš nesportininkas, tačiau poros metų pertraukos vėl pasirodžiusi "Sporta" mielai perskaičiau. Greičiausiai todėl, kad ji vis redaguoja Kęstutis Čerkešius, kuris tą darbą moka ir mėgsta, bet gal ir dėlto, kad šiame numeryje yra daug dalykų, kurie su grynuoju sportu nieko bendro neturi. Imkime, pavyzdžiui, kad ir Jono Šoliūno samprotavimus "apie asilus ir žmones", iš kurių paimitas ir motto šiam rašinėliui. Maniau, kad ten bus palyginti asilų ir žmonių sugebėjimų daviniai: 100 metrų vieni sukuria tokio laiko, kiti kitokių. Vietoje to Šoliūnas pradeda verkšlenti dėl išsivijusios nuosmukio bendrai, o savo straipsnio sudėginimo ypatingai. Kaip žinia, Draugas sudėgino savo "kultūrinį" priedą su Šoliūno straipsniu. Kai tas straipsnis vėliau pasirodė kituose laikraščiuose, daug kas stebėjosi, kodėl tas straipsnis iš viso buvo atspausdintas, o jei jau buvo atspausdintas, kam reikėjo deginti. Taip griežtai žiūrėti, lauko būtų verti ir kiti to paties laikraščio straipsniai.

Tiesa, Šoliūno straipsnio sudėginimas yra nepaprastai įdomus atsitikimas mūsų spaudos istorijoje, tačiau ką bendro jis turi su sportu? Sportininkas savo pralaimėjimą, nors ir straipsnio sudėginimu, turi sutikti su šypsena, bet Jonas Šoliūnas būtinai nori sulyginti savo oponentus, jei ne su asilais, tai bent su Don Kichotais.

Nesportiška įspūdi palieka ir pirmasis straipsnis "Tai, kas ant plunksnos užkibo..." Jo autorius Jurgitai Jašinskai ant plunksnos užsikabino tuščios frazės ir prirašė jų žmogus net du puslapius. Pagaliau leidinio pabaigoje visai lyriškai skirtingom raidėm surinkta straipsnyje prabyla Pranas Mickevičius:

"Trys būdingi įvykiai šmigo atmintin ir virpa. Kaip ietis, Tasyk, 1962 m. pavasarį, Chicagoje, jau kvepėjo magnolijos, Džiunglų ančioloje ir besilinksmiančioje aplinkoje buvo tyliai pašarvotas SPORTAS. Beskausmo. Sakė -- dėl pinigų".

Atsiverčių metrika. "Sporta" vėl leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungą, o ji gauna visi Šiaurės Amerikos registruoti sportininkai. Manau, kad tai jau ni žmonės, mėgstą kurti nors tikro sporto rūšį ir joje aktyviai dalyvauja. Labai gerai, kad jiems siunčiamas "Sportas". Dėl jo atgaivinimo centro valdyba

yra tikrai sveikintina, tačiau labai abejoju, kad tikriems, o ne buvusiems sportininkams yra labai įdomūs Šoliūno verkšlenimai ar Mickevičiaus hamletiškas klausimas: "Ar išsilaikysime"?

Tol, kol laikotės, rašykite apie sportą ir tikrai su juo susijusius reikalus. Tik tuo būdu galite pateisinti savo egzistenciją. Turiu čia pat pridurti, kad tai nesportiška medžiaga atiteko apie 20% pačios geriausios vietos. Visa kita medžiaga ir sportiška ir įdomi.

Užtat mano linkėjimas naujai atgimusiui "Sportui" - būti visu 100% sportišku. Savęs gailėjimosi ir tuščiažodžiavimo sportui, ar teisingiau kultui, turi-

me daugiau spaudos organų. Tu rinti galvoje to kulto išsiplėtimą negalima pykti, kad jo įtakos radome ir "Sporto" naujame numeryje, tačiau ateityje reiktų to vengti. Tikiuos, kad šioji mano kritika nesumažins mūsų sporto žurnalistų entuziazmo. Juk pagal tą patį Šoliūną: "Sportininkai dažnai dalykus vadina tikrais vardais... Nebijojimas kritikos sportininkuose išugdė vienetus, kuriuos nebuvo gėda pasiųsti P. Amerikon ir Australijon". Na, aš nesu visai tikras, kad kritika išugdė tuos vienetus, greičiau jokios kritikos nežinas entuziazmas, bet jeigu taip Sporto laikraštyje parašyta, tikiuos, kad ir šios eilutės prisidės prie pastangų siekiant lietuviško sporto žurnalo pasisekimo.

Vytautas Meškauskas

P.S. Rankraščiai sportui siunčiami: Sportas, 91-30, 221 St., Queens Village, New York 11428. Administracijos reikalus tvarko J. Sodaitis, 87-85, 95th St. Woodhaven, N.Y. 11421.

Pasaulio biliardo čempionas Joe Balsys iš Mainersville, Pa. lankęs lietuvių parą, mokyklą, lietuviškai kalba noriai ir neblogai.

V. Maželio nuotrauka

PABALTIEČIŲ VARŽYBŲ CLEVELANDE PLaukimo rezultatai

Patiekiame pirmų 2 vietų laimėtojus vyrų ir jaunių A klasėse ir tik nugalėtojus kitose klasėse, pridėdami antras vietas tik tuo atveju, jei jos buvo užimtos lietuvių.

* Žvaigždutė prieš rungtį reiškia naują pabaltiečių pirmenybių rekordą.

** Dvi žvaigždutės prieauglio klasėse reiškia, kad pasiekta pasiekta yra kartu ir suaugusiųjų klasės rekordas. Po pavarės skliausteliuose lietuviams pažymėta klubas, latviams (La), estams (E).

VYRŲ KLASĖ

* 100 yd. laisvu stiliumi: 1) G. Terauds (La) 51,4 sek.; 2) S. Stasiukaitis (Jūra) 55,7 sek.
* 400 yd. laisvu stiliumi: 1) T. Troost (E) 4:13,2 min.; 2) G. Terauds (La) 4:14,8 min.
100 yd. krūtine: 1) D. Vish (Jūra) 1:16,5 min.; 2) V. Jurka (La) 1:19,3 mi.
100 yd. nugara: 1) R. Melde-

ris (La) 1:09,2 min.; 2) G. Terauds (La) 1:11,9 min.; 3) R. Pačkauskas (Jūra) 1:12,3 min.
100 yd. peteliške: 1) R. Melderis (La) 1:04,7 min.; 2) R. Grybauskas (Jūra) 1:09,3 min.; 3) D. Vish (Jūra) 1:11,8 min.

200 yd. įvairaus plaukimo: 1) G. Terauds (La) 2:22,5 min.; 2) R. Melderis (La) 2:49,2 min.
* 4 x 100 yd. laisvu st. estafetė: 1) Latviai 3:52,7 min.; 2) Lietuviai (D. Vish, R. Pačkauskas, R. Grybauskas, S. Stasiukaitis) 3:59,7 min.
4 x 100 yd. įvairaus plaukimo estafetė: 1) Lietuviai (R. Pačkauskas, D. Vish, R. Grybauskas, S. Stasiukaitis) 4:35,4 min.; 2) Latviai 4:36,7 min.

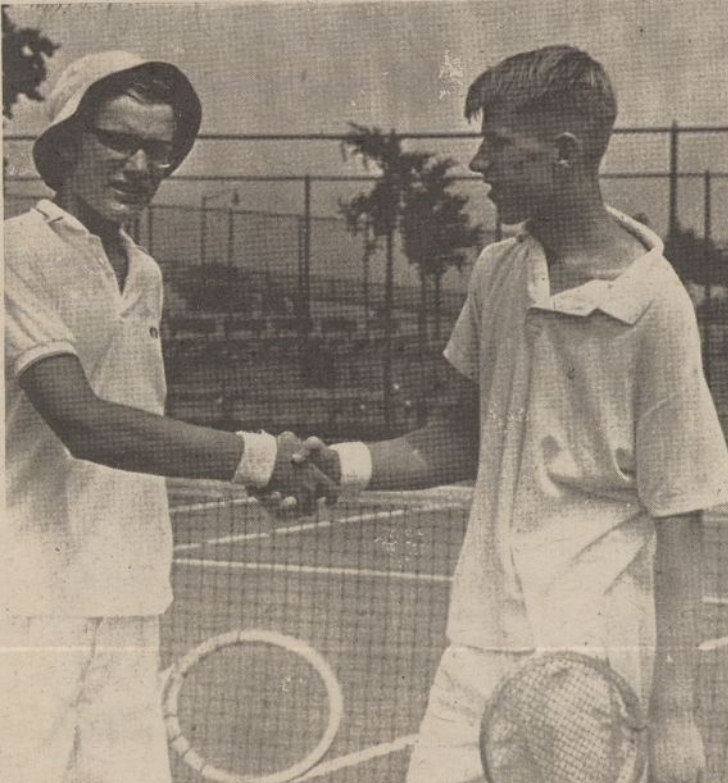
MOTERŲ KLASĖ

100 yd. laisvu st.: 1) A. Lids (La) 1:07,1 min.; 2) V. Jurevičiūtė (Aušra) 1:13,4 min.
200 yd. laisvu st.: V. Jurevičiūtė (Aušra) 3:12,1 min.
* 100 yd. krūtine: M. Grasis (La) 1:16,9 min.

Iš pabaltiečių teniso pirmenybių Clevelande, Nuotraukoj vyrų klasėje užėmęs antrą vietą V. Grybauskas. Dešinėje latvis H. Hums laimėjęs pirmą vietą.

Reinis Upe nuotrauka

J. Skardis ir latvis A. Suritis žaidę jaunimo klasėje pabaltiečių teniso pirmenybėse Clevelande, iškovojo pirmą vietą dvejetaini žaidime.

Reinis Upe nuotrauka

* 100 yd. peteliške: M. Grasis (La) 1:15,6 min.
* 100 yd. nugara: G. Kerniūtė (Aušra) 1:11,1 min.

100 yd. įvairaus plaukimo: 1) N. Kėkštaitė (Aušra) 1:26,4 min.; 2) V. Jurevičiūtė (Aušra) 1:33,5 min.
* 4 x 50 yd. laisvu st. estafetė: Lietuvės (G. Kerniūtė, V. Jurevičiūtė, N. Kėkštaitė, A. Kučinskaitė) 2:11,7 min.
4 x 50 yd. įvairaus plaukimo estafetė: Lietuvės (G. Kerniūtė, A. Kučinskaitė, N. Kėkštaitė, V. Jurevičiūtė) 2:35,4 min.

JAUNIŲ A KLASĖ (15-17 m.)

* 100 yd. laisvu stiliumi: 1) T. Troost (E) 52,5 sek.; 2) R. Grybauskas (Jūra) 57,6 sek.
* 200 yd. laisvu stiliumi: 1) T. Troost (E) 2:00,6 min.; 2) S. Stasiukaitis (Jūra) 2:17,5 min.
* 100 yd. krūtine: 1) D. Vish (Jūra) 1:09,2 min.; 2) V. Jurka (La) 1:11,9 min.

* 100 yd. peteliške: 1) S. Stasiukaitis (Jūra) 1:09,2 min.; 2) V. Jurka (La) 1:11,9 min.
* 100 yd. nugara: 1) R. Pačkauskas (Jūra) 1:12,3 min.; 2) R. Grybauskas (Jūra) 1:18,9 min.
* 200 yd. įvairaus plaukimo: 1) T. Troost (E) 2:20,6 min.; 2) D. Vish (Jūra) 2:32,1 min.
* 4 x 50 yd. laisvu stilium estafetė: 1) Lietuviai (R. Grybauskas, R. Pačkauskas, D. Vish, S. Stasiukaitis) 2:00,7 min.; 2) Latviai 2:07,2 min.
* 4 x 50 yd. įvairaus plaukimo estafetė: 1) Lietuviai (R. Pačkauskas, D. Vish, R. Grybauskas, S. Stasiukaitis) 2:04,3 min.; 2) Latviai 2:21,5 min.

JAUNIŲ B KLASĖ (13-14 m.)

100 yd. laisvu st.: P. Prapuolenis (Jūra) 1:05-3 min.
100 yd. krūtine: 1) A. Jurka (La) 1:24,0 min.; 2) P. Prapuolenis (Jūra) 1:24,7 min.
100 yd. peteliške: P. Prapuolenis (Jūra) 1:25,7 min.
100 yd. nugara: A. Jurka (La) 1:27,5 min.
200 yd. įvairaus plaukimo: P. Prapuolenis (Jūra) 2:43,3 min.

MERGAIČIŲ B KLASĖ (13-14 m.)

50 yd. laisvu st.: M. Ežerskytė (Žaibas) 59,0 sek.
* 50 yd. krūtine: M. Grasis (La) 35,9 sek.
* 50 yd. nugara: G. Kerniūtė (Aušra) 32,8 sek.
* 50 yd. peteliške: 1) A. Lids (La) 33,5 sek.; 2) G. Kerniūtė (Aušra) 36,1 sek.

* 100 yd. įvairaus plaukimo: 1) M. Grasis (La) 1:16,0 min.; 2) G. Kerniūtė (Aušra) 1:16,5 min.

JAUNIŲ C KLASĖ (11-12 m.)

50 yd. laisvu st.: A. Grasis (La) 30,3 sek.
* 50 yd. krūtine: A. Grasis (La) 38,1 sek.
* 50 yd. peteliške: A. Grasis (La) 36,6 sek.
* 100 yd. įvairaus plaukimo: A. Grasis (La) 1:16,8 min.

MERGAIČIŲ C KLASĖ (11-12 m.)

* 50 yd. laisvu st.: A. Kučinskaitė (Aušra) 30,1 sek.
* 50 yd. peteliške: A. Kučinskaitė (Aušra) 32,8 sek.
* 50 yd. nugara: A. Kučinskaitė (Aušra) 35,6 sek.
* 100 yd. įvairaus plaukimo: A. Kučinskaitė (Aušra) 1:16,7 min.

MERGAIČIŲ D KLASĖ (žemiau 11 m.)

50 yd. laisvu st.: L. Troost (E) 39,4 sek.
50 yd. breaststroke: L. Troost (E) 57,4 sek.
50 yd. peteliške: L. Troost (E) 55,6 sek.
50 yd. nugara: L. Troost (E) 47,7 sek.

* RUGSEJO mėn. 3-4 d. Chicagoje įvyksta Pabaltiečių futbolo pirmenybės. Žaidynių vykdytojas LFK Lituanica. Šios pirmenybės vyks LFK Lituanicos

Momentas iš moterų 400 m. estafetės. Giedraitytė (Clevelandas) perima lazda iš Janelinaitės (Torontas).

J. Carlos nuotrauka

15 metų veiklos sukakties proga.

* RUGSEJO mėn. 10 d. Toronte įvyksta Pabaltiečių žaidynių lengvosios atletikos pirmenybės prieauglio klasėse.

* RUGSEJO mėn. 3-4 d. d. Toronte, Ont., įvyks Kanados Lietuvių Dienos šventė.

Šios šventės metu bus pravestos pirmosios Sąjungos metinių žaidynių golfo pirmenybės. Taip pat bus vykdomos šaudymo pirmenybės.

Registracija turi būti atlikta iki rugpiūčio mėn. 25 d. adresu: S. Kėkštas, 47 St. George Rd., Islington, Ontario, Canada (telefonas, 23-3-1372).

HELP WANTED MALE

JOURNEYMAN or 1ST CLASS SKILLED SET UP MAN For 5 SPINDLE W & S Must be experienced. All benefits top rates. Long program. Day shift. AGGRESSIVE MFG. CO. 3323 Jerome Detroit, Mich. TW 1-7320 (83-92)

WANTED JOURNEYMEN Mill Hands Surface Grinders External Grinders Jig Grinder Electrician

Experienced journeymen on Gauge work. Steady work. Top wages. fringe benefits. Days.

Freeland Gauge Co.

13300 FOLEY DETROIT, MICH. (83-90)

MEDICAL TECHNOLOGIST A.S.C.P. Registered

320 bed hospital in a university city. New laboratory facilities. Tuition reimbursement plan. Excellent benefits. Highly competitive starting salary. Visit us at our expense. Write or phone collect: Personnel Director ST. LAWRENCE HOSPITAL Lansing, Michigan

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED GRINDER HANDS I.D. OD. SURFACE. MILL HANDS.

Top rates, steady days, benefits. SELECTOR SPLINE PRODUCTS CO. 9330 Milner Detroit, Mich. WA 3-1750 (83-89)

Mask Makers (3)

Capable of working with nickel electroforms. Steady work. Must be willing to work overtime.

International Masking & Engineering Corporation

6536 JACKSON RD. ANN ARBOR, MICH. 313 — 761-1030 (83-88)

ROLLING MACHINE OPERATOR

ROLLING MACHINE SET UP MAN

KEYSTON METAL MOULDING

16410 Stephens Drive East Detroit, Mich. (84-91)

WANTED 1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE OPERATORS GRINDERS O.D. I.D. OPERATORS DAY WORK

Steady work. You receive A-1 working conditions, excellent hourly rate, cost of living, 9 paid holidays, paid vacations, company paid insurance, overtime hours & pension plan. C. M. SMILLIE CO. 1100 Woodward Heights Ferndale, Mich. JO 4-6060 (82-88)

FITTERS

want top men for large steel fabricating shop with 7 year history of unlimited overtime with no lay-offs.

PROFIT SHARING BLUE CROSS-HOSP. 7-PAID HOLIDAYS

20hrs. paid vacation after 6 mos. 40 hrs. paid vacation after 1 year. 80 hrs. paid vacation after 3 year. Vacation seniority starts with date of employment.

J & J BURNING CO.

24622 Mound Rd., Warren, Mich. (81-87)

Sporto entuziastai Cenfeldas, Birutis, Šimkus ir Mičiulis atostogose neužmiršta sporto ir Blue Water vasarvietėje, prie teniso stalo stengiasi vienas kitą pralenkti. Vasarvietėje yra visokių rūšių sportui praktikuoti priemonių, kuriomis vasarotojai naudojasi nemokamai: teniso aikštelės, stalo tenisas, tinklinis, badmintonas, kroatas, o šalia to puikus paplūdimys su laiveliais ir ežere galima praktikuoti vandens ski sportą.

V. Maželio nuotrauka

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ALT PIRM. A. RUDIS IR JO AKTUALIJOS

Skaitant ALT pirmi-
ninko inž. A. Rudžio kal-
bas, atmetus ne mažai
jose įpintų bendrybių ir
"žvilgsnių praeitin", ra-
sime ir tokių politinių ak-
tualijų, kurios rodo, kad
pirmininkas nesitenkina
tik Vasario 16 minėjimais
ir ta proga rinklia-
vomis bei keliais vizi-
tais Washingtone. Nes-
varžydamas jis kedena vi-
sas pagrindines ir šalu-
tines organizacijas, ku-
rios, jo manymu, tik in-
ša bereikalingo parale-
lizmo ALT užsibrėžta-
me darbe.

Rugpiūčio 7 d. Rock-
forde, Ill. pasakytose kal-
boje inž. A. Rudis ir sa-
ko, kad "Lietuvos laisvi-
nimo darbas yra nekoks
vienkartinis veiksmas
ar šventadieninė pramo-
ga, bet nuolatinis, kie-
tas ir atsakingas dar-
bas... Siekdami toliau sa-
vų tikslų... turime dabo-
ti, kad mūsų darbai ir
mūsų veikla būtų pilnu-
tinė, gaj ir vis šviežia,
o ne dublikavimas jau se-
niau atliktų darbų".

Prie tokių dublikavi-
mų inž. A. Rudis pri-
skaito ir Rezoliucijų Ko-
miteto veiklą, nurody-
damas į praeityje tuo rei-
kalu ALT atliktus dar-
bus (pvz. Kersto rezol-
iuciją) ir to darbo re-
zultatus. Neišvardinda-
mas jokių organizacijų
ar pavienių veikėjų, jis
tačiau nedviprasmiškai
duoda suprasti, apie ką
kalba, sakydamas, kad
"nei rezoliucijos nei ma-
sinės eisenos mūsų veik-
loje nebėra jokia naujie-
na". Tik, sako, apgailė-
tina, kad "mūsųose atsi-
randa grupelės ar atski-
ri vienikiniai sąjū-
džiai, kurie pasišauna
veikti atskirai, nenori

tartis su kitais, nepaiso
bendros išdirbtos stra-
tegijos ir, atrodo, nenori
žinoti nė vieningumo
reikalo". Gi rezoliuci-
jų reikalui, ALT patyri-
nėjus, "po pasikalbėji-
mų su ekspertais, buvo
prieita išvados, kad da-
bartinė pasaulinė padė-
tis yra tokia, kad dar ne
laikas statyti šį klausim-
ą Jungtinėse Tautose."

Nesigilinant į kai ku-
riuos pareiškimus, ku-
riuose galima išžiūrėti
daug tiesos (pvz. veikim-
o į JTO delegacijas),
tenka atkreipti dėmesį
į ALT pirm. inž. A. Ru-
džio kalbos dalį, kurioje
jis stengiasi iškelti ALT
nuopelnus ir pareigas
Lietuvos laisvinimo dar-
be Amerikoje, kartu nu-
rodant vietą, kur tokį
pat darbą turėtų atlikti
kitos, irgi Amerikoje,
veikiančios organizaci-
jos. Čia jau bus pasaky-
ta šiokia tokia aktuali-
ja.

"Amerikos Lietuvių
Taryba savo veikla ribo-
jasi tik Jungtinėmis Ame-
rikos Valstybėmis. Ji ne-
sikiša į jokių kitų rei-
kalus, kurie yra už šios
šalies ribų. Tam tikslui
čia yra sukurtos arba re-
ziduoja kitos organiza-
cijos, kurių veikla pir-
miau buvo numatyta glo-
balinė.

Tačiau tos organiza-
cijos, kurios pirmiau
veikė Europoje ir savo
veiklos plotu skelbiasi
globalinėmis, dabar ran-
dasi Amerikos pastogė-
je ir čia dažnai kartoja
jau Amerikos Lietuvių
Tarybos padarytus dar-
bus. Tuo tarpu kai dau-
gelis neatliktų svarbių
darbų laukia kitur. Sa-
kysime, Bonoje žino, kad
Lietuva yra bolševikų

okupuota, bet ką ten ži-
no daugiau apie Lietuvą?
Jeigu ką Adenaueris ži-
nojo, kažin, ar tai šian-
dien bežino Erhardas?
Tų mūsų globalinių or-
ganizacijų kontaktai su
laisvomis Europos vals-
tybėmis turėtų būti pa-
našūs, kokie Amerikos
Lietuvių Tarybos kon-
taktai yra su Amerikos
vvriausybe.

North Atlantic Treaty
Organization -- Šiaurės
Atlanto Gynybos Organi-
zacija arba NATO yra
viena stipriausių prieš-
bolševikinių sienų Eu-
ropoje. Pirmą plyšį ši-
toje sienoje padarė Fran-
cūzija. Turėtų būti de-
damos visos galimas pa-
stangos, kad su tos or-
ganizacijos valstybėmis
būtų palaikomi kuo glau-
džiausi kontaktai paverg-
tos Lietuvos reikalu. Ši-
toje priešbolševikinėje
grandyje pirmoji silpny-
bė pasirodė Prancūzijos
prezidentas Charles de
Gaule. Jo iškilminga ke-
lionė į Maskvą vargu ar
buvo veltui. Ar mes šian-
dien žinome, ką jis so-
vietams Maskvoje atida-
vė ar pardavė? O tai
mums yra nepaprastai
svarbu. Tas rūpestis
taip pat turėtų priklausy-
ti Europoje įsteigiam
Lietuvos laisvinimo
veiksniui."

Ankstesnėje kalbos
vietoje apgailestavus,
kad "daugelis nesupran-
ta ar nenori suprasti,
jog Amerikos Lietuvių
Tarybos darbas yra Lie-
tuvos laisvinimo darbas,
o ne koks privilegijuotas
aukų rinkimas ir paskui
jų skirstymas įvairioms
organizacijoms įvai-
riausiems jų reikalams"
sunku bešvengti aliuzi-
jų, kurioms globalinių
mastu laisvinimo darbą
dirbančioms organiza-
cijoms ALT pirmininkas
siūlo pasirinkti savo re-
zidencija Bonną ar Pary-
žių.

J.Č.

PUTNAMO SESELIŲ
PADĖKA

Stovyklos uždarymo ir di-
džiojo metinio Lietuvių susi-
rimo mūsų sodyboje (liepos
24) proga esame patyrusios la-
bai daug ir įvairios pagalbos,

Dainavos ansamblis su dirigentu muz. P. Armonu šią vasarą neatstogavo, bet kruopščiai ruošėsi ateinančio sezono koncertams.

DAINAVIEČIAI RUOŠIASI NAUJAM SEZONUI

Po Jaunimo Kongreso
ir Dainų Šventės lietu-
vių chorai, ansambliai ir
kiti meno vienetai per-
traukė intensyvią darbą
atostogoms, nes, tiek
širdies idėję Dainų Šven-
tės repertuaro paruoši-
mui, jie tikrai nusipelnė
poilsio. Tik Chicagos
Dainavos ansamblis šią
vasarą ištisai dirba be
pertraukos. Tiesa, pa-
skiri choristai išvyks-
ta savaitei kitai pailsė-
ti į paplūdimius ar kur
pakeliauti, bet Chicago-
je likę kas savaitę turi
po dvi repeticijas. Lie-
pos pabaigoje, kai tem-
peratūra dar vis buvo
persiritusi per 90 laips-
nių, vieną vakarą atvy-
kęs į eilinę repeticiją
Hollywood salėje, ra-
dau apie 60 ansamblie-
čių su muz. P. Armo-
nu berepetuojančių J.
Naujalio mišias "Vul-
nerum Christi", kurios
pirmą kartą buvo atlik-
tos Kaune Eucharisti-
niam kongrese bene 1932
metais.

Dainavos ansamblis vi-
sada stoja į talką ten,
kur šaukia tautiniai ar
religiniai reikalai. Kaip
žinome, rugsėjo 3 ir 4
d. Washingtone vyksta
lietuvų religinis kongre-
sas ir Šiluvos koplyčios
šventinimas paminkli-
nėje Washingtone šven-
tovėje. Prieš metus Dai-
navos ansamblis buvo pa-
kviestas giedoti mišias
šventinant Šiluvos kopy-
čią. J. Naujalio mišias
ansamblio vadovybė pasi-
rinko ne savo noru, bet
jas nustatė muzikinė ko-
misija. Dainavos meno

vadovo muz. P. Armono
žodžiais, mišios yra lo-
tyniškos, kontrapunkti-
nės, religinės nuotaikos.
Jos buvo premijuotos
Lietuvoje. Ansamblis
yra pajėgus jas atlikti.
Pradžioje ansambliečiai
darbą pradėjo gan abe-
jingai, bet dabar jį bai-
giant, visi gerai nusi-
teikę, nes pamatė, kad
mišios įdomios ir ver-
tos dėmesio.

Grįžę iš Washingto-
no dainaviečiai žada mi-
šias išversti į lietuvių
kalbą ir jas giedoti baž-
nytinių bei tautinių šven-
čių metu.

Kelionėn į Washingto-
ną su Dainavos ansam-
bliu jungiasi Vyčių cho-
ras ir Alice Stephens
dainininkės. Čia vėl su-
sidarys didžiulis choras,
koki matėm pernai per
Verdi Requiem, kur Chi-
cagos Lietuvių Operos
chorui taip pat talkini-
kavo vyčiai ir Alice Ste-
phens dainininkės.

Tikimės, kad reprezen-
tacinėse iškilmėse Wa-
shingtone Dainavos an-
samblis kartu su savo
talkininkais (iš viso vyk-
sta apie 130 choristų) gra-
žiai pasirodys ir ten įam-
žins lietuvių vardą meni-
nėje plotmėje.

Gi 1968 metais, minint
Lietuvos nepriklausom-
ybės atstatymo 50 me-

tų sukaktį, ansamblis ža-
da paruošti naujosios re-
liginės muzikos koncer-
tą, kur į repertuarą įeis
J. Kačinsko ir kitų šių
dienų lietuvių kompo-
zitorių religinės muzi-
kos kūriniai.

(Nukelta į 4 psl.)

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE CODE, MASS.
GREAT MARSH ROAD,
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno. Golfo srovės šildomo gar-
saus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri
namukai, kur patiems gali-
ma gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami
vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų auto-
mobilių — transportacija į
ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi eže-
ras su paplūdimiu. Žuvavi-
mo mėgėjams yra laivelis.
- Norintieji puikiai praleisti
atostogas prašomi su užsaky-
mais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,

Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) SP 5-4633.

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.

**MUTUAL
Federal
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION**

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 3 val.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiadienį uždaryta viena diena.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGAI

Danguolė Bartkuvienė, ALT S-gos valdybos sekretorė, daug prisidėjo prie D. Lapinsko operos "Lokys" pastatymo Chicagoje. Ši opera liks neužmirštamą įvykiu lietuviškame gyvenime, įrodant, kad grupė pasiryžusių žmonių gali nuveikti didelius dalykus. Nuotraukoje operos rėmėjai p. Bartkai su soliste Aldona Stempužienė. Iš kairės: dr. J. Bartkus, sol. Aldona Stempužienė, Danguolė Bartkuvienė ir inž. E. A. Gulbinsko nuotrauka

Dainavičiai...

(Atkelta iš 3 psl.)

Tautinės muzikos plotmėje Dainavos laukia vėl nauji uždaviniai. Šių metų lapkričio mėn. ansamblis vyks gastrolėms į New Yorką su atnaujinto G. Veličkos muzikinio veikalo "Nemunas žydi" spektakliais, taip pat dėl gastrolių jau baigiama susitarti ir su Clevelandu. Kai praėjusią žiemą ansamblui švenčiant 20 metų sukaktį, Chicagoje buvo pastatyta du atnaujinto "Nemunas žydi" spektakliai, palydint simfoniniam orkestrui, žmonės netilpo erdvioje Marijos aukšt. mokyklos salėje. Kiekvieną viliojo savas lietuviškas veiklas, lietuviškos dainos, masinės scenos, folkloriniai momentai. Dabar nūntas mielas tautinės muzikines akimirkas dail. J. Daugvilos dekoracijų fone, atautas dramine veikalo slinktimi su tautiniais šokiais turės progos pamatyti New Yorko ir Clevelando lietuviai.

Tokiu tai darbo keliu žengia Dainavos ansamblis, apjungęs per 90 dainininkų, ir šiuo metu be atostogų purenas 21-mųjų metų vagą. Ansamblio eilėse šalia veteranų yra nemažas būrys ir tokių, kurių dar nebuvę šioje žemėje, kai ansamblis iškūrė Vokietijoje pasirinkęs sau mot-

Blue Water vasarvietėje, Lk. George, N.Y., vis daugiau sutinkama lietuviškų veidų. Nuotraukoje: Mišuliai, Cenfeldai, Šimkai, Biručiai, Giedraičiai su vasarvietės savininke viduryje p. Slivynienė, V. Maželio nuotrauka

LIETUVOJ ĮVEDA PENKIŲ DIENŲ DARBO SAVAITĘ, BET...

Penkių darbo dienų savaitė iš lėto įleidžiama ir Lietuvoje, nors tik pačiais pirmaisiais, nedrąsiais žingsniais. Skirtumas tarp darbo laiko trumpinimo

to "Su daina į laisvę". Trys ansambliciai dar nepersiskyrė su ansambliu nuo pirmųjų iškūrimo dienų: tai Elena Krauskienė, Aleksas Smilga ir Albertas Stočkus. VI. Rmjs.

Vakaruose ir rusiškoj bolševikinėj santvarkoj yra tas, kad Vakaruose trumpesnė darbo savaitė išsikovoja darbininkų, rūpindamasi, kad sutrumpintu darbo metu būtų uždirbama, tai yra, būtų gaunama atlyginimo ne mažiau, kaip pirma, arba net daugiau, o ten trumpesnę laiką leidžiama dirbti tik ta sąlyga, jeigu darbininkai kiekiau prisispaus prie darbo ir pagamins tiek pat arba daugiau, negu pirma. Kitaip sakant, kapitalistinėj sistemoj šiais laikais darbo valandų mažinimas vyksta remiantis

dirbančiųjų interesu, o vadinamoj "socialistinėj" sistemoj -- darbo laikas trumpinamas tik remiantis supermonopolistisko darbdavio interesu.

Nuo pereinamojo rudenio penkių dienų (40 valandų) darbo savaitę pradėta įgyvendinti ir Panevėžio autokompresorių gamyklos viename skyriuje. Šių metų pradžioj palaiptinui ir kiti įmonės skyriai pradėjo dirbti tik po penkias dienas savaitėje.

Tiesos korespondentas (liepos 5 d.) klausė įmonės pareigūną, ne ką darbininkai iš naujos tvarkos laimėjo, o "Ką ši naujovė davė įmonei?"

Pareigūnas atsakė, kad "gamybos užduoties žymiai viršijama. Pirmame ketvirtyje pagaminome viršumplaninės pro-

dukcijos už 12 tūkstančių rublių. Gerokai pakilo darbo našumas, sutaupėme 105 tūkstančius kilovatvalandžių elektros energijos, nemažai degalų bei tepalų. Naujovė taip pat įgaliavo žymiai sumažinti darbo imlumą. Per pirmą ketvirtį sutautė net 21,5 tūkstančio žmogaus darbo valandų. Gamybininkų uždarbis padidėjo".

Išvertus tuos pareigūno žodžius paprasta kalba, matyti, kad darbo atlyginimo normos nepadidintos, o tik vietoj elektros energijos, degalų ir tepalų darbininkai į gaminius įlieja daugiau savo prakaito už

patogumą turėti dvi dienas savaitės laisvas vietoj vienos. Darbininkų uždarbis padidėjo tik todėl, kad jie pagamino daugiau, negu pagamindavo mažiau praktikuodami. Gaminių savikaina turėjo sumažėti, įmonės pelnas turėjo padidėti, bet darbininkams iš to pelno padidėjimo dalies nieko netenka. Darbininko atlyginimas pakilti ar darbo sąlygos pagerėti (darbo laikas sutrumpėti) ten gali tik atidavus darbdaviui daugiau pajėgų. Neįmanoma išsiderėti už tas pajėgas aukštesnę kainą.

(ELTA)

TIK PER 10 DIENŲ...

trumpam vasaros sezonui ir už labai papigintą kainą siūlome ypatingai gerus ir praktiškus siuntinius, kurie pristatomi į Lietuvą ore paštu laike 10 dienų.

Šie taip praktiški ir reikalingi siuntiniai suteiks Jūsų artimiesiems malonią staigmeną ir netikėtą parą, tad nepraleiskite šių retai pasitaikančių progų ir pasinaudokite šiuo mūsų specialiu pasiūlymu.

Merguzėlė (01).

Itališkas labai populiarius lietais, vilnonė kostiumai arba vasariniai paltai medžiaga, 4 jardi gelėtos šilkinės suknelės medžiagos, 1 nailono skarelė, 1 šilkinė labai graži gelėta skarelė, 2 poros geriausių nailono kojinių, 1 nepermatomo nailono bliuskutė. Kaina \$65.00.

Bernuzėlis (02)

Nailoniniai spalvoti arba balti viršutiniai marškiniai, 1 terelyno kaklaraštis, vilnonė vasariniam kostiumui medžiaga, arba juoda kostiumui medžiaga, 1 specialus labai stiprus itališkas lietais, viena pora nailono kojinių su 6 mėnesių garantija, 1 be rankovių su kostiumu devimas megstukas. Kaina \$65.00.

Jungtinis Merguzėlės ir Bernuzėlio siuntinys kainuoja tik \$120.00.

Tebesiuočiami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10½ jardo angl. medž. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams viln. angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardu nepermatomo nailono gražiausių raštų 4 suknelėms už 45 dol.; ir M-13 vertingas aukšto kaloriteto maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujamų dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių nupirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius ekspedijuojame iš Londono tik už 12 dolerių, plius faktinės Sovietinio maito išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzitinio sandėlio ženklą:

B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.
421 Hackney Rd.
London, E. 2.
Great Britain.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: L. Venckus, 7030 Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ont., Canada.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Chateau Gib, 3 Str. French Cognac 5th — \$4.98
2. Imported Scotch Whiskey 80 proof 5th — \$3.98
3. Napoleon Brandy 5th — \$3.35
4. Hiram Walkers cocktails 5th — \$2.98

5. Leabfraumilk — German Wine 5th — \$0.98
6. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
7. Da-Silva Domain Wine 5th — \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

RAUDONASIS TERORAS

ARBA KAS ĮVYKO 1989 METAIS...

(3)

Hu Shih atsisėdo ir Liang Chan pranešė, kad pradedamos diskusijos. Marco nusiėmė ausines, kai Knox Miller paprašė balso.

-- Mums reikia tik vieno žodžio, kad Harleme ir pietinėse Amerikos valstijose kiltų karas. Mes išlysime iš savo landynių ir padėgsime visą baltąją Ameriką...

Po šių žodžių atstovai sukėlė naujas ovacijas. Marco pasiliko sėdėti nuleidęs galvą. Goshipar Shangu, Mokkar Ekda, Sotami Hakadata pritarė ICR sekretoriato pasiūlymui. Olmedo Giuliare paprašė balso. Tai pirmas baltasis prabilo. Jis pritarė sprendimui, bet pridėjo:

-- Reikia gerai įsidėmėti, draugai, kad mes rizikuojame sukelti trečią pasaulinį karą, nes Amerika reaguos...

Po šių žodžių jis atsisėdo pasižiūrėdamas į Anne.

Staiga pakilo Hu Shih:

-- Tai buržujų argumentas. Taip gali sakyti Pavlenko ir kiti renegatai. Draugai, mūsų nutarimas privers Sovietų Rusiją nusimesti kaukę ir pasirinkti kurion pusėn ji stoja: mūsų ar imperialistų.

-- Ne! -- sušuko Marco, pakildamas iš kėdės. -- Ne, jūs negalite taip lengvai nuspręsti kelių bilijonų žmonių likimą!

-- Drauge Rovarelli... -- pertraukė Liang Chan šypsodamasis.

-- Aš jums joks draugas. Jūs esate beprotis...

Čia įsiterpė Knox Miller, pradėjęs rėkti: -- Vergų pirklių palikuonis! Jūs visi baltie-

ji esate supuvę...

-- Karas ...-bandė toliau kalbėti Marco. -- Pašalinti, pašalinti jį! -- pradėjo ant Marco rėkti daugumas atstovų

Marco pasilenkė paimiti bylas ir, sušnibždėjęs Annai "Pasilik", išėjo iš salės.

-- Europa visą laiką mėgo vadovauti pasauliui, -pasakė Liang Chan. -- Nelaimei, šiandien ji teatstovauja tik 15% pasaulio gyventojų. Draugai ar jūs pritariate Rovarelli pozicijai? -- ir jis klausiamai pažiūrėjo į Anne.

-- Ne! -- ji pakratė galva.

-- Tai gerai, -- pasakė Liang Chan.

Ir visiems keliant ovacijas, jis perskaitė ICR sekretoriato tekstą, kuris bus paskelbtas pasauliui su pirmos atominės bombos sprogdimu.

Kada Anne grįžo į apartamentą, Marco nebe rado. Jos laukė Hi Shih su vertėju. Jis jai pasakė, kad ICR toliau ja pasitiki, nes ji nesusižavėjo tuo, kuris savo veidą slėpė po marksisto kaukę.

"Sąlyginė laisvė" pagalvojo Anne klausydamosi kiniečio žodžių, bet apsidžiaugė, kai šis jai pasakė, kad galėsianti grįžti į savo vietą Prancūzijoje, bet busianti visą laiką sekama Kinijos liaudies respublikos agento ir neturinti sugriauti pasitikėjimo.

-- Gėlė, kuri buvo audros nulenktą, reikalinga paramos..

Abu kiniečiai išėjo iš kambario ir Anne kritusi lovon pradėjo verkti Jau dešimt metų kai ji neverkė.

-- Čia niekas neverkia, -- užpakaly savęs išgirdo stiprų balsą.

Ji pašoko. Į kambarį buvo įėjęs Brazilijos atstovas Olmedo Giuliare.

-- Čia niekas neverkia. Tai europietiška liga

Anne žiūrėjo nustebusi. Jis niekad neatrodė

toks brutalus. Giuliare padarė keletą žingsnių pasivaikščiодamas kambary ir sustojo prie vieno paveikslų, vaizdavusio kinietį valstietį prie traktoriaus. Atidžiai jį apžiūrėjo, paskui staiga atsuko į Anne:

-- Rovarelli išėjo prieš didžiuosius ICR siekimus. Bet jūs turite pasilikti ištikima pasaulinei revoliucijai.

Jis stovėjo visai nugara uždengęs paveikslą. -- Reikia kovoti prieš reformistus, -- tęsė jis.

Ir kalbėdamas atidengė ranką, parodydamas popierėlį, kuriame ji perskaitė: "Būkit atsargi, už mano nugaros televizijos mikro kamera!"

Ji suprato, kad už paveikslą buvo paslėpta televizijos kamera, per kurią buvo klausomasi ir stebima kas dedasi kambary. Anne staiga paraudė. Jie galėjo ją matyti su Marco... Dabar nebeturėjo jokio noro verkti.

-- Jūs esate ICR narė, -- tęsė Olmedo Giuliare. -- Nereikia bijoti revoliucinio karo.

Jis atidarė kitą ranką ir Anne perskaitė popierėlyje:

"Mes esame įkliuvę. Laikykites tvirtai. Rovarelli buvo teisus".

-- Aš esu ištikima ICR idėjai, -- pasakė Anne tvirtu balsu. -- Mes baltieji išnaudojame pasaulį. Laikėme jį sukaustę. Dabar turime išmokyti dalintis.

Olmedo ją stebėjo.

-- Man Rovarelli yra miręs, -- pasakė Anne.

Brazilas nusišypsojo ir pasitraukė nuo paveikslų

-- Gerai, drauge. Tuo aš buvau tikras. Ji palydėjo iki durų. Grįžusi išsitiesė lovoje primerktomis akimis ilgai žiūrėjo į paveikslą.

(Bus daugiau)

ISPŪDŽIAI IŠ PEN KONGRESO

ST. SANTVARAS

Ispūdžiai gerokai pavėluoti, nes tarptautinis P.E.N. kongresas įvyko New Yorke, N.Y., universiteto Loeb studentų centro naujose rūmose, birželio 12-18 d. Tai buvo XXXIV beveik viso pasaulio rašytojų suvažiavimas, kurį po 42 metų savo krašte surengė JAV P.E.N. Centras, pirmininkaujamas Lewis Galantiere, P.E.N. kongresai yra rengiami kasmet vis kitose šalyse, bet 42 metų tarpas yra tikrai per platus tokiam galiniam kraštui kaip JAV. Kad šiemet rašytojai susikirsd New Yorkan, be abejonės, įtakos turėjo ši aplinkybė: nuo pernai tarptautinis P.E.N. pirmininkas yra žinomas Amerikos dramaturgas Arthur Miller. Priežastys, kodėl nuo 1924 iki 1966 m. rašytojai nesulaukė Amerikos, yra labai paprastos -- amerikiečiai stinga lėšų tokiem sąskrydžiam rengti (taip oficialiai buvo paaiškinta)...

Nepainios ir mano vėlavimo priežastys. Visų pirma beveik tobulai trūkdė susikaupti aplinkiniai ir naujon pastogėn persikraustyti rūpesčiai, betgi tuo pačiu metu regėjau, kad šia vasarą mūsų spauda maisto nestojo, nes Jaunimo Kongresas, Dainų šventė, Lapinsko Lokys ir iki šiol dar vis pažadina vieną kitą atsiliepimą, nors tie įvykiai vienas per kitą ritosi nedaug vėliau už įvykius P.E.N. suvažiavime. Vėluojančio sąžinės dar labiau nuraminio šio krašto televizija, P.E.N. kongreso vaizdus Bostone parodydama tik liepos 22 d. vakare. Gal būti, kad mano žodis apie tą kongresą nebus pats paskutinis...

Tarptautinė P.E.N. organizacija, pradžioje vadinama klubo, įsteigta tuoj po pirmojo pasaulinio karo, 1921, X.6, viename Londono restorane. Pirmasis jos pirmininkas buvo John Galsworthy, kurio nuolaidi buvo versta ir į lietuvių kalbą. Pradžioje negausi, šiuo metu P.E.N. organizacija turi daugiau negu 7500 narių 55 kraštuose Europoje, Azijoje, Afrikoje, Australijoje ir abiejose Amerikose.

P.E.N. žodis yra sudarytas iš anglų žodžių "poets, playwrights, essayists, editors, novelists". Atseit, tai yra organizacija, kurios nariai tegali būti poetai, dramaturgai, esejistai, redaktoriai ir beletristai. P.E.N. ženklas -- tos trys raidės ir žasies plunksna perlauištas kardas. Paprasta ženklas simbolika rodo, kad P.E.N. kovoja už taiką, tarpusavį tautų bei valstybių susipratimą, gina minties ir individo laisvę, išgyventi metalo liudija, kad P.E.N. tuo keliu žengė ir tebežengia. Ne lelijom klotas tas kelias, daugumas žinom, kad nekiekvienam tavei žasies plunksna perkerta plieno kalaviją, mūsų dienom jos kirčių visai nepaiso įvairūs despotai, bet siekiami ir idealai yra būtini, jei norim, kad šios žemės žmogus taurėtų ir žmoniškėtų...

Nuo įsteigimo dienos P.E.N. organizacijai priklausė ir tebeprisklaido daugumas pasaulinio garso rašytojų, turėjusių žymios įtakos ne tik literatūros, bet atskirų tautų visuomenės ir politikos gyvenime. Susidarytų ilgas sąrašas, jei bandyčiau nors trumpai juos išvardinti ir apibūdinti. Štai tik vienas kitas jos buvęs pirmininkas: Maurice Maeterlinck, H.G. Wells, Benedetto Croce, Jules Romains, Alberto Moravia. XXXIV kongrese dalyvavo Nobelio lit, premijos laureatai Pearl S. Buck ir John Steinbeck su žmona, eilė Pultzerio ir Gugenheimo laureatų, kaip Marianne Moore (vadinama poetų poete), Arthur Miller, Elmes Rice, Leon Edel, Italijos "romanistų dekanas" Ignazio Silone, čilietis poetas Pablo Neruda, mūsų giminaitis lenkų poetas Czesław Miłosz ir šimtai daugiau ar mažiau pažįstamų rašytojų. Aišku, jų tarpe buvo ir visai negirdėtų pavardžių. P.E.N. Gen. Sekretorius David Carver, tarp kitko, yra profesionalas dainininkas -- baritonas.

XXXIV tarptautiniame rašytojų kongrese pati gausiausia buvo JAV P.E.N. Centro delegacija, ją sudarė apie trys šimtai asmenų. Gausios buvo anglų,

prancūzų, vokiečių ir italų delegacijos. Nelengva buvo suskaičiuoti, bet sakoma, kad kongrese dalyvavo 56 tautų rašytojai, iš viso gal septyni šimtai delegatų. Kiekvienas užsiregistravęs kongreso dalyvis visuose įvykiuose galėjo dalyvauti su žmona ar vyru, su viešnia ar svečiu. Atrodo, šia teise buvo plačiai pasinaudota, todėl kai kurie kongreso parengimai buvo tiesiog pergrūsti. Mezgė pažintis, savo tarpe šnekučiausi ir informavosi visų žemės rasių žmonės, daliojo žodžio meistrai.

Sovietų Rusija P.E.N. organizacijai nepriklausė. XXXIV kongreso rengėjai turėjo nuryti kartų pipirą, nes Maskva, pradžioje davusi sutikimą, net savo stebėtojų New Yorkan neišleido, atseit, kvietimą atmetė. Gerokai savo delegatų sąrašą apkarpė ir čekų aukštinė Praha, kongresan neišleidusi savo žymesnių rašytojų. Sovietų Sąjungos paskelbtam stebėtojų sąrašė nėra nė vieno žinomesnio rašytojo (buvo įtrauktas vienas estas, latvių ir lietuvių jame nėra), daugumą to sąrašo sudaro lit. gyvenimo politruakai. Kongreso kultūruose buvo aiškina, kad sovietai savo delegatų neišleido neva išsižeidė dėl P.E.N. kišimosi į rašytojų Siniavskio ir Danielio bylą. Tiesa, gen. sekretorius D. Carver tuo reikalu porą kartų lankėsi Maskvoje, buvo gavęs pažadą, kad Siniavskis ir Danielis nebus nuteisti, bet Maskvos pažadas nebuvo tikras pinigais -- du rašytojai nubausti gana sunkiom bausmėm. Mano nuomone, P.E.N. organizacija prasilenkia su savo siekimu dvasia, jei ji bando savo gretosna įtraukti valstybę, kurioje, kaip visuotina žinoma, rašytojų kūrybinė laisvė yra varžoma ir paneigiama.

Be abejonės, atsiras vienas kitas skaitytojas, kuriam bus įdomu, kas iš lietuvių dalyvavo XXXIV tarptautiniame P.E.N. kongrese. Oficialiame delegatų sąrašė yra trys liet. pavardės -- Algirdas Landsbergis su žmona, Henrikas Radauskas su žmona ir Stasys Santvaras su žmona. Tačiau dalyvavo tik Landsbergiai ir Santvarai, Radauskai, nors buvo užsiregistravę, kongresan neatvyko. Mane gerokai stebino faktas, kad šiame taip reiki pašonėje vykstančiame rašytojų suvažiavime nepasirodė nė vienas liet. rašytojas, gyvenęs New Yorke. Kaip stebėtojai jie galėjo dalyvauti visuose kongreso simpoziumuose ir visose diskusijose. Aš mačiau, žymiai stambesnių tautų rašytojai, kai kurie jų irgi tik stebėtojų teisėm, tikstančius mylių keliavo, o mūsų vyrai ir moterys iš Woodhaven ar Brooklyno nepajėgė pasiekti Washingtono aikštės New Yorke...

Latviją, kaip oficialūs delegatai, atstovavo Helmars Rudzitis ir Guntars Salins. Beveik kasdien pasirodydavo ir daugiau latvių rašytojų, kurie gyvena New Yorke ar jo artumoje. Susipažinim, pasidalinom literatūrinėm naujienom, egziline nedalia ir kongresinėm nuotakom. Visi kongrese sutikti latviai buvo malonūs ir bičiuliški, domėjosi mūsų kultūrinėm problemom.

Estų romanistas Arved Viirlaid, poetas Stasys Santvaras ir estų prozaikas Karl Rumor -- Ast.

Sėdžiausia, rūpestingai kongresui pasirengusi ir pati gausiausia iš baltų tarpo buvo Estijos P.E.N. Centro delegacija. Oficialūs jos delegatai buvo Ants Oras ir Aleksis Rannit. Greta jų, kaip delegacijos nariai, dalyvavo dar dvylika estų rašytojų. Suprantama, visi jie yra pasitraukę nuo Sovietų okupacijos, gyvena Kanadoje ir Amerikoje. Didžioji estų poetė Marie Nuder, kuri buvo įrašyta kongreso garbės svečių sąrašėn, matyt, dėl savo gilaus amžiaus, iš Švedijos Amerikon nesirūžo keliauti. Kiek nuvoki ir apčiuopiui, nuopelnas, kad estai rašytojai taip organizuotai pasirodė, priklauso mūsų bičiuliui Aleksui Rannitui ir jo tautiečiui Ants Orasui.

Bandau rasti žodį, kuriuo galėčiau neįlemtą būklę apibūdinti, bet nepajėgiu jo sučiupti. Apšileidimas, neapdairumas, puišybė? Ne, jie netinka! Tačiau kas nors panašus į tai turi būti! Estai ir latviai nepriklausomybės laikais sudarė tautinius P.E.N. Centrus, todėl ir šiame kongrese jie dalyvavo, kaip Estonian ir Latvian P.E.N. Centrai, o mūsų LRD laiku tuo nesusidomėjo ir nepasirūpino, todėl New Yorko kongrese mudviem su kol. Alg. Landsbergiu teko dalyvauti kaip Egzių P. E.N. centro delegatams. Tiesa, ta delegacija buvo gausi, ją sudarė daugiausia Rusijos pavergtų tautų rašytojai, bet po tuo sparnu mūsų tautybės nubiuro, dažnam teko aiškinti, kokio krašto tremtinys tu esi. Ant- ra vertus, mūsų dienom egzilas nėra tokia populiarė ir gerbiama būtybė, kokia ji buvo, pvz., XIX amžiuje. Atvairai prisipažįstu, aš pavydėjau estams ir latviams, kad P.E.N. kongrese jie galėjo dalyvauti nenuslėptu savo tautų vardu...

Egzių P.E.N. Centras, reziduojęs New Yorke, yra pajėgi ir veiksminga rašytojų tremtinių organizacija. Kad ji taip tvirtai susicementavo -- nuopelnas ir vėl priklauso Aleksui Rannitui, ilgamečiam tuo centro pirmininkui. Praėjusį pavasarį Egzių P.E.N. Centro pirmininku išrinktas mūsų dramaturgas Algirdas Landsbergis. Jis gerai moka anglų ir prancūzų kalbas, abi oficialias tarptautinio P.E.N. kalbas, yra reprezentatyvus ir išmintingas vyras, kiek pastebėjau, turįs gyvą egzilių pasitikėjimą, todėl ir jo vadovybė tas rašytojų centras turėtų klestėti. Būtinų pagirtinas ir sveikintinas dalykas, jei kol. Alg. Landsbergis pasisiekė P.E.N. organizacijon įtraukti daugiau lietuvių rašytojų, gyvenančių laisvajame pasaulyje. Kai didesnis liet. rašytojų kiekis bus P.E.N. nariai, būkim tikri, atsiras žvaigsnų, kurie tai apžvelgs, pasvers ir įvertins. Asmeniškai tos narystės nauda gal ji čia neturėtų siekti didelio vaidmens.

XXXIV tarptautinis P.E.N. kongresas turėjo savo atskirą šūkį -- Rašytojas kaip nepriklausoma dvasia, -- kurį parinko kongreso rengėjai amerikiečiai. To šūkio dvasioj vyko visos vadinamos "apskritų stalų" konferencijos. Ką reiškia "apskritas stalas"? Tai pokalbių išorinė

Tarptautiniame PEN kongrese New Yorke pabaltiečiai rašytojai iš kairės: estų poetas Aleksis Rannit, buvęs Egzių PEN centro valdybos pirmin., Stasys Santvaras, estų beletristas Karl Rumor-Ast, dabartinis Egzių centro valdybos pirm. dramaturgas Algirdas Landsbergis.

forma. Scenoje, prie apskriti-man suriestų skobinių, susėda dvylika ar šešiolika tos ar kitos temos nagrinėtojų, turėdami iš anksto parinktą konferencijos pirmininką. Jie visų pirma parinkta pokalbio tema ir pasisako. Diskusijose gali dalyvauti kiekvienas kongreso dalyvis, žodžio paprašęs paprastu rankos pakėlimu. Kalbėtojams iš salės buvo pastatyti keturi mikrofoni, kad nereikėtų toli vaikščioti ir laiko gaišti. Privilegija iš scenos kalbėti buvo suteikta tik dviem asmenim -- Francisui Theodorui Czokor'ui, senui Austrijos P.E.N. Centro pirmininkui, ir Valerijui Tarsui, sovietui nupilietintam ir bepročiu apskelbtam graikų kilmės rusų rašytojui. Pastarąjį susipažinau, kaip guvį ir simpatingą vyrą, bet jo kalba, deja, nepadarė to išpūdžio, kurio ypač mes, egzilai, laukėm. Ji buvo per daug temperamentingai išreikta ir lietuviški dalykus (kaip Nobelio premijos pasikyrimą Šolochovu...) kurie jo pasirodymą gerokai silpnino.

Aiškia, stipriai ir gerai formuluotą atosvarą Tarsui sudarė Al. Rannit'o pareiškimas. Jis pasmerkė kai kurių rašytojų dvigubus standartus. Anot Rannit'o, publika į rašytoją yra linkusi žiūrėti kaip į lyderį, tačiau yra literatų, kurie to pasitikėjimo nenusielpino. Jie atmeta vieną totalitarinę sistemą, bet nusilenkia ir priima kitą. Jis smerkia Hitlerio sistemą ir kartu liaupsina Stalino sistemą. Susidaro tokia būklė, kad tili rašytojai, neapkęsdami vieno grobiko, čia pat kitam nusilenkia. Humanistas ir idealistas R. Roland'as savo gyvenimą baigė kaip akivazdus Stalino šalininkas, o romantikas Knut'as Hamsun'as buvo pradėjęs garbinti nacizmą. Kaip galima, esą, rimtai žiūrėti į rašytoją, kuris smerkia vieną totalitarinę žimą ir tuo pačiu metu lenkiasi kitam, nemažiau kruvinam ir žiauriam. Atrodo, daugumas kongreso dalyvių suprato Al. Rannit'o mintį, nes jo kalbą palydėjo gausūs ir šilti plojimai.

Ištikro P.E.N. kongresas prasidėjo šeštadienį, birželio 11 d. Tą dieną daugumas delegatų jau buvo atvykę į New Yorką, registravosi Loeb studentų centre, o 8 val. 30 min. vak. JAV P.E.N. Centras ir Poezijos centras buvo surengė Pablo Nerudos poezijos vakarą, kuriam vadovavo poetas Archibald Mac Leish, Pablo Neruda -- ispanų kilmės Čilės poetas, kumunistinių nusitelkimų vyras, 1953 m. gavęs Stalino taikos premiją, bet laikomas šio meto žymiausiu Pietų Amerikos poetu, turinčiu įtakos ir šio krašto jauniesiems poetams. Aš New Yorkan atvykau šeštadienio vakare, tad P. Nerudos vakarė neteko dalyvauti. Vienu kongreso diskusijų epizodu dar teks prie jo sugrįžti.

Sekmadienį posėdžiavo Tarptautinio P.E.N. egzektutyvinis komitetas, vadovaujamas Arthuro Miller'io, o kongreso delegatai registravosi, apsiūpino suvažiavimo literatūra ir mezgė pirmąsias pažintis. Pirmadienį, birželio 13 d. įvyko iškilmingas kongreso atidarymas, kur įvedamąjį žodį tarė L. Galan-

tiere, pagrindinę kalbą pasakė Arthuras Miller'is, o kongreso šūkio tema -- Rašytojas kaip nepriklausoma dvasia, -- pasakaita skaitė amerikietis Saulius Bellow'as. Posėdy buvo įdomi šventinė nuotaika, visi pasakaita žodžiai buvo įdomūs ir įspūdingi, savo forma ir turiniu aukšto intelektualinio lygio.

Antradienį buvo surengta pirmoji "apskrito stalo" konferencija. Jos tema -- Rašytojas elektronikos amžiuje. Konferencijai pirminikavo filosofas, esejistas, Toronto univ. prof. Marshall Mac Luhan. Egzius prie apskritų stalų atstovavo vengrų rašytojas P. Tabori. Konferencija pasižymėjo itin gyvomis ir aukšto lygio diskusijom, buvo iš visų šonų pačiuipinėta rašytojo "komunikacija" su leideju, kinoteatru, televizija, radiju ir teatro režisierium. Prof. M. MacLuhan nekartą buvo "kandamas" už skelbiamą mintį, kad elektronikos prajovai stumia lauk iš gyvenimo knygos ir jos autorių. Smagi atgaila buvo, kai "elektronikos pranašas" nepajėgė pasinaudoti elektroniniu aparatėliu, perduodančiu prancūziškai kalbančių vertimus į anglų kalbą... Tačiau... savo visuma Rašytojas elektronikos amžiuje buvo giliai ir didžiai reikšmingas problemas nagrinėjanti konferencija.

Kitom dienom -- birželio 15, 16 ir 17 d. -- prie "apskritų stalų" buvo pasineria į šias temas: Literatūros ir socialinių mokslų įtaka nūdieninio žmogaus prigimčiai, Rašytojas kaip bendradarbis kito žmogaus tiksluose, Rašytojas kaip visuomeninė figūra. Ak, daug čia buvo pasnėkta apie rašytojo nepriklausomą dvasią ir tai dvasiai grėsiančius pavojus! Išsamesnis tų diskusijų atpasakojimas galėtų būti atskira studija. Todėl iš tų pokalbių teduosiu tik vieną epizodą, kuris, kaip man atrodė, buvo itin būdingas P.E.N. kongreso nuotakom.

Minėtas Čilės poetas Pablo Neruda, sėdėdamas prie apskritų stalų ir kalbėdamas apie rašytoją kaip visuomeninę figūrą, ramiau ir kiek priblėsusiu balsu dėstė: jis pažįstas Rytų ir Vakarų pasaulius, belankydamas juos sutikęs daug rašytojų. Esą laimingų rašytojų Rytuose, esą tokių ir Vakaruose, bet žymiai daugiau nelaimingų esą šioj pusėj, t.y., Vakarų pusėj... Garsaus poeto žodis kongreso salėj buvo sutiktas ne tik vėsiai, girdimai skystais plojimai, bet ir su nuostaba. Tučtuojau žodžio paprašė amerikietis prof. D. Bell, kurio replika p. Nerudai buvo tokia: girdi, žmogaus laimė esanti labai subjektyvus ir abstraktus dalykas. Žmogus galys būti laimingas ar nelaimingas dėl daugelio priežasčių. Esminis dalykas esanti individo laisvė. Ir, anot prof. Bell, ne tiek svarbi yra rašytojo laimė, kiek tai, ar jis yra laisvas, ar jis kalėjime sėdi. Kongreso dalyviai Bell pasisakymą palydėjo ovacijom. P. Neruda, kiek sumišęs labai trumpai teatsakė: jis esąs poetas, pasakęs tik savo lyrinis įspūdžius, ir nieko daugiau nenorėjęs pasakyti... Šiaip ar taip, o tas mažas epizodas ypač

mums, egzilams, buvo maloni kongresinė staigmena -- mes pamatėm, kad pasaulio rašytojų elitas jau sugeba laimės ir laisvės sąvokas vieną nuo kitos skirti, ko p. Neruda dar neski- ria.

Kiekvieną apskritų stalų konferenciją, kuri nemažai įgėjų išsėmdavo visiems kongreso dalyviams (posėdžiai būdavo prieš piet ir popiet), lydėdavo Amerikos P.E.N. Centro suorganizuoti priėmimai su gausiom vaišėm. Sekmadienį, VI, 12, dar prieš kongreso atidarymą buvo surengtas Pique-nique sur l'eau (gegužinė ant vandens), kelionė laivu aplink Manhatano salą. Ne visi delegatai laivan pateko -- pritrūko vietų, bet tie, kurie kvietimus gavom, turėjom įdomią ir malonią kelionę, aprūpintą ne tik naujom pažintim, bet gausia vakariene ir geru vynu. Pirmadienį kongreso dalyvius priėmė Amerikos Akademija bei Meno ir Literatūros Nacionalinis institutas savo erdviuose ir puikiuose rūmuose, kur buvom pažinami lengvais užkandžiais ir šampanu. Antradienį buvo šaunus priėmimas Jungtinėse Tautose, kurio šeimininkai buvo ambasadorius p. Goldberg ir JAV P.E.N. Centras. Trečiadienį kongreso dalyviai buvo pakviesti į Modernaus Meno Muziejų. Tą vakarą mudu su žmona pasirinkom Italų kultūros instituto kvietimą, kur buvo surengtos vaišės Ign. Silonei pagerbti, o drauge ir prabangių leidinių paroda (per keletą metų institutas surinko 3000 liukusinių leidinių apie italų kultūrą, parašytų daugiausia anglų kalba). Keturtdienio vakare daugumas kongresininkų nuvyko į Lincoln Centrą žiūrėti vaidinimo "Annie Get Your Gun", o nemenkas būrys įvairių tautų rašytojų susigundėm nueiti į menką teatrėlį, kur buvo vaidinama nauja Arthuro Miller'io drama "The View from the Bridge". Ir neapsiriko -- drama vaizduoja italų imigrantų gyvenimą, dramaturginio požiūriu yra puikiai parašyta (berods, šiemet apdovanoja Pulitzerio premija), na, ir vaidinama rinktinio aktorių ansamblio. Penktadienio vakare The Plaza viešbučio iškilmių salėje Amerikos P.E.N. Centras visiem delegatam ir jų svečiam surengė iškilmingą priėmimą ir vakariene, kur švietė amerikėnė prabanga bei įvairių gėrybių perteklius. Šeštadienį buvo kongreso uždarymas, o sekmadienį "Diena kaime" -- kelionė į Stony Brook, L.I., kur valst. universiteto mokslo personalas laukė svečių su pietumis. Bet... mūsų atostogos bėgo į vakarą, tad "Diena kaime" neteko pasidžiaugti. Konferencijos, vaišės ir iškilos (kongreso dalyviai visur buvo vežiojami specialiais autobusais), kiek teko nugirsti, JAV P.E.N. Centrai kaštavo apie ketvirtį milijono dolerių. Kaip Amerikoje įprasta, pinigų sumetė meno mecenatai.

Beje, ketvirtadienį, birželio d., buvo surengta poezijos popietė, kur savo kūrinis originalinim kalbom skaitė šešiolikos tautų poetai. Čia visų pirma išgirdom amerikiečius Richmondą Lattimore'ą ir Madeleną Mason, pluoštą japonų lyrikos. Indai poetė Leela Harishwar Dayal ir poetas Mansukhlal Jhaveri pradžioje paskaitė savo vertimus į anglų kalbą, o originalus dainavo. Dayal poema parašyta sanskrito kalba, tad jos rečitavimo buvo ypač įdomu paklausyti. Indų sukelta nuostaba kiek prabėgė vengrų egzilinis poetas Emery E. George, savo Sonetą padainavęs lyg kokį chorą. Aleksis Rannit įspūdingai paskaitė vieną savo eilėraščių ir jo vertimą į anglų kalbą. Manišk anksčiau buvo pranešta, kad ir aš esu įtrauktas į poezijos popietės dalyvių skaičių, bet... žalia šviesa buvo uždegtą prieš pat parengimą. Paskaičiau vieną savo eilėraščių, teturėdamas tik vieną tikslą -- parodyti kaip eilėrašty skamba liet. kalba. Atrodo, kad savo "misijoj" nesuklupau. Aplamai poezijos popietė buvo spalvinga ir egzotiška.

Kaip visi kongresai, ir P.E.N. XXXIV-sis tarptautinis kongresas New Yorke priėmė pluoštą nutarimų ir rezoliucijų. Paskelbta protesto rezoliucija, smerkianti Maskvą už rašytojų Siniavskio ir Danielio nuteisi-

(Nukelta į 6 psl.)

VYT. ALANTAS ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

Jei jis būtų maldavęs ir verkšlenęs kaip Mirga, jam būtų buvę aišku: vaikai turi nusilenkti ir paklusti tėvams, bet nieko tokio kunigas Sugintas nematė ir nejaudė savo sūnaus povyzoj. Jam net pasivaideliojo, kad tas vaikalas tartum galuotų savo sustingusiu žvilgsniu jį pakerėti, primesti jam savo valią, kitaip sakant, jį, savo tėvą, Padysnio šalies valdovą, pažeminti visų pilėnų akyse ir tuo pačiu išaukštinti save. Būdamas tiesaus būdo, kunigas Sugintas, žinoma, nebūtų drįsęs tvirtinti, kad jo sūnus tokių kėslų iš tiesų ir būtų turėjęs: gal jis nė sapnuoti nesapnavo jį pažeminti ar kitaip įžeisti, bet gana to, kad jam taip pasirodė, ir todėl svarstyklės Sėlio naudai nepakrypo.

-- Kodėl tu nori, kad aš tam kalavijuočiui dovanuočiau gyvybę? -- paklausė jis rūščiai.

-- Jis mano ir Mirgos bičiulis, -- atsakė vaikas, ilgai negalvodamas.

Tuomet atsitiko tai, ko Šventaragis visai nesitikėjo: visi ėmė juoktis ir ne tik juoktis, bet stačiai kvatote kvatote. Tūli, palaikydami švarną, juokėsi piktai ir kerštingai, rodydami jį pirštais ir šaukdami: -- Žiūrėkite, ten kryžininko bičiulis! Šventaragis susibičiuliavo su kraugeriu kryžininku! Kryžininkas apžavėjo mūsų kunigą! Pakart tą niekšą!

Kiti vėl plyšo juokais ne tiek iš Šventaragio žodžių, kiek iš to, kad tas nykštukas drįsta priešintis savo visagalinčiam tėvui. Bet pilėnų daugumas buvo Šventaragio bičiuliai, ir jie juokėsi tik dėl to, kad jiems iš tikrųjų buvo juokinga ta neįmanoma bičiulystė tarp jų jaunojo kunigo ir to vokiečio. Jie netikėjo jo žodžiais, jie buvo tikri, kad Šventaragis norėjo tik pajaukauti...

Kaip ten buvo, taip, bet tas juokas atslugdė slogią nuotaiką ir nusiųrė svarstyklės Sėlio naudai. Pasinaudojęs atvanga, Sugintas liepė sargbiniam įmesti belaisvį į pilies požemį, o pats, atidavęs žmonai Mirgą, skubiai dingo rūmuose. Nuvedamas Sėlis dėkingomis akimis atsigrėždamas dairėsi į kunigo vaikus, šnibždėjo maldas ir žvilgterėjo į dangų...

-- Tu ištižęs kledaras, ne vyras! -- Švarnas prisitartino prie Šventaragio, kuris tebestovėjo toje pačioje vietoje, kur jį buvo palikęs tėvas, ir iš aukšto į jį žiūrėdamas, kalbėjo garsiai, kad ir kiti girdėtų. -- Užmausime mes tau žygoną marškoną, įbruksime į rankas krivulę ir paleisime per žmones plakti liežuviu menėms apie gailestį: kareivos iš tavęs nebus! Tu jau dabar landžioji po Vergyną, tik neišvesk visų vergų ir belaisvių į laisvę!

Apstojo jaunylį ir kiti jo broliai. Dovylos juokėsi, pritardamas vyriausiajam broliui.

-- O gal jis mergužėlėms pakabučius lydins? Mūsų brolelis smalsus žiopsoti, kaip Velža knebinėja moteriškos visokius niekalus.

-- Ne, geriau mes jį atiduokime Stulgai: tesimoko kūju talžyti į priekalą ir su vergais trintis prie dumplių, -- vizgino liežuviu ir Beržas, kuris viską taip darė, kaip darė vyresnieji broliai.

-- Ko jūs kandžiojate? Jis dar mažas, o kai paūgės, gal jus visus ožio ragan suvarys, -- užstojo jaunylį Žybartas.

-- Nėkelk jo padangėna, kad Ferkūnas nelieptų atgal grįžti, -- atšovė Beržas.

Kunigo Suginto vaikai beaugdami skirstėsi į būrelius. Trys vyresnieji: Švarnas, Dovylos ir Beržas, dėjos vienon draugėn. Jie visi mėgo švaistytis kardais, blaškyti ietis, medžioti, nors Dovylos labiau linko į ūkio darbus, o Beržas į medžioklę ir žūklę, tik vienam Švarnui, be kariškų dalykų, daugiau niekas nerūpėjo.

Vėlgį glaudžiau šliejosi jaunesnieji: Žybartas, Mirga ir Šventaragis. Nors Žybartas, būdamas vyresnis, su jaunesniais už save Mirga ir Šventaragiu per daug nesibičiuliavo, bet jautėsi esąs pašauktas užtarti juos prieš vyresniuosius brolius.

Tik vienas vidurinis brolis Švitrys nesidėjo nei su vienu, nei su kitais. Jo ir namie dažnai nebūdavo. Jis mėgo puošti ir trankytis po kaimynines pilis ir sodybas, persimetęs per petį kanklius ir skudučius. Vyresnieji broliai jį pravardžiuojo puošėiva ir pasparda, tėvo akyse jis buvo palakstūnas, mataras ir tinginio pantis, bet Švitriui tai buvo nė motais: jis mėgo linksmą, laisvą ir nuotykingą klajūno gyvenimą. Kartais ištisomis savaitėmis jo nebūdavo namie. Kažkaip Sugintas, ir pagaliau visi pilėnai, apsirato su ta mintimi, kad Švitrys taps dainiumi, ir jo dingimai iš namų nieko nebestebino.

Kai vyresniųjų brolių patyčių žodynas išseko, tuomet Švarnas ėmė jaunylį mokyti rimtai tardamas:

-- Aš tau sakau ir sakysiu: priešas lieka priešas, ar tu jį sutiksi mūšio lauke, ar jis gyvens tavo pastogėje. Jei tu jo nenugalabinsi, jis tau pačiam galą padarys...

-- Ar su priešu tu gali kovoti tik ginklu? -- pertraukė Šventaragis savo brolių.

-- Jei nori, gali jam ir krivule musuoti po

Belgijos Lietuvaitei Žvaigždutei Olšauskaičiai surengto parengimo p. Apanių sodyboje dalyviai. Vidury V. Plidžinsko nuotrauka

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siūniant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7360 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. — Tel. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 290 Franklin Avenue. — Tel. 233-8030, 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA Pa. 19122 1214 N. 5th St. — PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

nosimi, tik ar taip kovodamas tu ilgai išsaugosi savo makaulę ant pečių, tai kitas reikalas, -- atkirto kietai Švarnas, kitiems broliams besijuokiant.

-- Ar tėvas mūsų nemoko, kad su priešu reikia kovoti ne tik kardu, o ir gudrybe, klaista ir išmintimi? -- vėl paklausė Šventaragis.

Broliai vėl buvo pasiruošę juoktis iš jaunilio kvailybės, bet staiga pritrilo ir susižvalgė. Tėvas tikrai dažnai jiems sakydavo, kad priešą kartais gali lengviau nugalėti gudrybe kaip kardu, bet jie jo žodžių nesidėjo galvon. Ir Švarnas iš pradžios lyg ir pasimetė, bet paskum susigriebė ir pats paklausė:

-- Kokią gudrybę tu parodei, iškaulydamas gyvybę Sėliui?

-- O ar tu butum apsišaukęs dideliu medžiokliu, jei būtum nudobęs surištą šerną? -- Šventaragio žodžiai lyg šmaikstus botagėlis krito Švarnui per veidą. Jis paraudo iš pykčio ir blaškėsi savyje, nerasdamas atsakymo. Lyg norėdamas jam padėti, Šventaragis pridūrė: -- Gal Sėlis taps mūsų bičiuliu...

Švarnas atkuto ir piktai juokdamasis atsakė: -- Tu greičiau iš smėlio alų išrauginsi, kaip iš kryžininko padarysi savo bičiulį. Žmonės sako: netikėk vilkui, kol pats jo nepribaigai, -- nusišpiovė jis. -- Dveigys, mat, treigį mokys, -- jis dar kartą žvilgterėjo iš aukšto į savo brolių ir nuėjo su Dovu ir Beržu.

-- Ar tu tikrai manai, kad Sėlis pasidarys mūsų draugas? -- paklausė Žybartas, kai jie liko vieni du.

-- Iš kur aš galiu žinoti! -- atšovė irzliai Šventaragis. -- Aš tik žinau, kad ir mešką gali išmokyti šokti.

-- Tu keistai kalbi, broleli, -- truktelėjo pečiais Žybartas.

Daugiau jie apie tai nekalbėjo.

Iš "Antroji pradalgė". Išleido Nida.

ISPŪDŽIAI IŠ PEN KONGRESO...

(Atkelta iš 5 psl.)

ma, tačiau, kad pusiausvyrą būtų išlaikyti, ir protesto rezoliucija, smerkianti Ispaniją už katalonų laisvės varžymą. XXXV P.E.N. kongresas bus rengiamas Afrikoj, Ivory Coast valstybėj, 1967 m., o XXXVI 1968 m. Indijoj. Kvietė atvykti afrikiečiai, ypač maloniai kvietė indai. Tačiau ... egzilams keliuonė į anuos kraštus, tai ne keliuonė į New Yorką...

Ispūdžių pabaigoj gal derėtų nors apgrailbom apibūdinti ar "kataloguoti" kongreso dalyvius. Man susidarė ispūdis, kad jų buvo trys grupės: a) pareigūnys, turį vienokių ar kitokių uždavinių kongreso parengimuose, b) išnaudojā progą ir besirūpinā savo raštų išleidimu Amerikoj (tie daugiau lankė knygų leidyklas, o ne kongrese sėdėjo, ir c) disciplinuoti savo krašto literatūros atstovai, Berods, pastarųjų tarpe buvom ir mudu su kol. Landsbergiu, nors ir prisidengę egzilų skraistėm.

Aišku, kongrese teko susipažinti su įvairių tautų rašytojais. Laive į kalbas įsitraukėm su japonais Sei Ito ir Nobuyuki Tateno. Buvo momentų, kai reikėjo tramdyti nustebimą, nes abu japonai apie Lietuvą, jos dabartinę būklę ir liet. tautos kultūrą turėjo nemažai žinių. Akademinjos priėmimo arčiau susipažinom su airiu Edwardu J. Carroll ir jo žmona, maloniai pasikalbėjom su Arthuru Milleriu, Jungtinėse Tautose beveik susidraugavom su žinoma australų rašytoja Maysie C. Greig ir jos vyru. Jie abu gyrė Sydnejaus lietuvių ir džiaugėsi sutikę mus, lyg senus pažįstamus. Maloni ir išliekanti pažintis užmegzta su elegantiškom ir simpatingom indėm Sophia Wadia ir Leela Harishwar Dayal, kuriai pažadėjau pasiųsti lietuvių - anglų kalbos žodyną, nes ji norinti lietuvių kalbos pasimokyti ir pažinrėti, kiek gimes bendro turim su sanskritu. Kiek juokingom aplinkybėm susipažinom su P.E.N. Gen. sekretorium D. Carver'iu, Nors ir nežinau, bet vis atsitinka, kad du svetimi žmonės turi apstą bendrų brožių. P.E.N. kongrese keletas vyrų ir keletas moterų kreipėsi į mane, kaip į... gen. sekretorių. Tada aš priejau prie jo ir paklausiau kas čia darosi, Mr. Carver, kad ypač moterys laiko mane gen. sekretorium? Apmetęs mane lakiu žvilgsniu, jis pradėjo nuoširdžiai juoktis. Tada aš pasisakiau kas esąs, Mr. Carver tuoj surimtėjo ir tarė: "O Lithuania! I know your problems, I know your problems very well". Ir tai man buvo beveik pakankamas atpildas už "savanorišką" keliuonę į P.E.N. kongresą.

Nors administracinių nelygumų pasitaikė šen ir ten, XXXIV-sis tarptautinis P.E.N. kongresas laikytinas puikiai pasisekusiu. Ir pergyvenimai tame kongrese negalės būti greitai laiku pamiršti.

* JAV AVIACIJOS bombardavimai ir pėstininkų akcija P. Vietname nesukliudė komunistams sustiprinti savo jėgas, infiltruojant ištisas divizijas iš Š. Vietnamo.

D.L.K. Birutės
D-jos Valdyba

HELP WANTED MALE

WANTED
JOURNEYMEN
OR
EXPERIENCED
TORSION MACHINE
SET UP MEN.
Steady work. Excellent pay. All fringe benefits.
Call 312 — PR 6-6611
(81 90)

M & F HELP WANTED

LABORATORY TECHNOLOGIST — male or female, 60 bed general hospital, north central Michigan city 8000. Salary open. Good benefits and Retirement plan. Contact Administrator, Community Hospital, Big Rapids, Michigan. (8288)

SKAITYK IR PLATINK
DIRVĄ

4

1/2%

We Invite Your Savings

DIVIDEND CHECKS MAILED QUARTERLY ON INVESTMENT SAVINGS ACCOUNTS

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO gegužinė, surengta rugp. 7 d. Niaurų ūkyje, kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet susilaukė arti 600 svečių. Galima sakyti, jog tai vienintelė Clevelando lietuvių organizacija, dar sugebanti pritraukti tiek žmonių, kai šiaip gegužinės jau nebeturi tos traukos, kuri traukdavo žmones ne tik į gamtą, bet ir į bendrą visiems parengimą. Gal kiek sekmingesni to pobūdžio parengimai vyksta Chicagoje.

Būdinga ir tai, kad į klubo gegužinę bei šiaip parengimus skaitlingiau atsilanko senosios kartos ateiviai ir jų vaikai. Gegužinėje atsilankė ir County Auditor R.J. Perk su savo gausia palyda. Svečiams jis buvo pristatytas klubo pirm. J. Malskio.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800. Tel. 752-2414. (79-89)

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE CERA VALANDINI ATLYGINIMA IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL 341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

Prie velionės Onos Karpienės kapo, minint metines.

PRISIMINUS A.A. ONĄ KARPIENĘ

Neseniai Clevelande minėdami auksinę Dirvos sukaktį, pasigedome a.a. Onos Karpienės, kuri su Dirva ir apie ją besisukančia kultūrine bei visuomene veikla buvo visa savo būtybė neišskiriamai suaugusi. Deja, jos amžius buvo nepilnas metais per trumpas, kad jai būtų buvę lemta ta nepaprasta Dirvos švente džiaugtis kartu su visais kitais Dirvos bičiuliais ir savo asmeniniais draugais, kurių ji turėjo tiek daug kaip retaskuriskitas žmogus. Prieš metus atsisveikinome su ja paskutinį kartą, liūdėjome jos per anksti netekę ryžomės sekti jos pavyzdžiu ir ilgai širdyse nešiotis jos šviesų prisiminimą.

Iraėjusį sekmadienį, rugpiūčio 7 d. Julijos ir

NEPRALEISKIT PUKIOS FROGOS

Salionas, valgomas, moderni virtuvė su dainete, darbo kambarys, vienas miegamasis ir tualetas apačioj. Trysmie gamieji ir vonia viršuj. Visam name šaldymas. Nauji kilimai. Dvieju mašinų garažas. Visas namas puikiai įrengtas. Prie Nauj. Farapijos. Teirautis: 531-6720. Vakaraais 486-0374.

PARDUODAMI NAMAI

BEVEIK NAUJAS NAMAS, 2 miegamieji žemai, padalintas rūšys, 2 automob. garažai, gražus didelis sklypas.

ŠEŠIŲ KAMBARIŲ vienos šeimos namas, 1 mieg. žemai, 2 -- viršuj. pilnas rūšys, 2 garažai, nebrangus, prie pat 185 gt.

DIDELIS PLYTINIS, 3 miegamieji, tuščias, pilnas rūšys, garažas.

DVIEJŲ ŠEIMŲ, 6-6 (side by side), 2 atskiri rūšiai, garažai, prie Lake Shore Blvd.

MŪRINIS, 2 miegamieji apačioj, 2 -- viršuj. Įrengtas rūšys, garažas. Patogi vieta.

10 ŠEIMŲ APARTAMENTAI netoli Neff Rd. Geros pajamos.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti

EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis-Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 St. IV 1-6900 arba vakaraais KE 1-2190

Vytauto Stuogių iniciatyva ir pastangomis pasiekti, artimieji p.p. Karpių šeimos draugai ir visuomeninės veiklos bendradarbiai aplankė Knollwood kapinėse a.a. Onos Karpienės kapą, susikaupę valandėlę ties jos prisiminimu ir papuošę jos kapą jos mėgtų gėlių vainiku. Taproga jautriu žodžiu adv.

Julius Smetona priminė šviesių ir neužmirštą a.a. Onos Karpienės asmenybę, o čia pat esančiam velionės vyrui, p. K.S. Karpiui susirinkusiųjų vardu perdavė nuosirdžius paguodos jausmus.

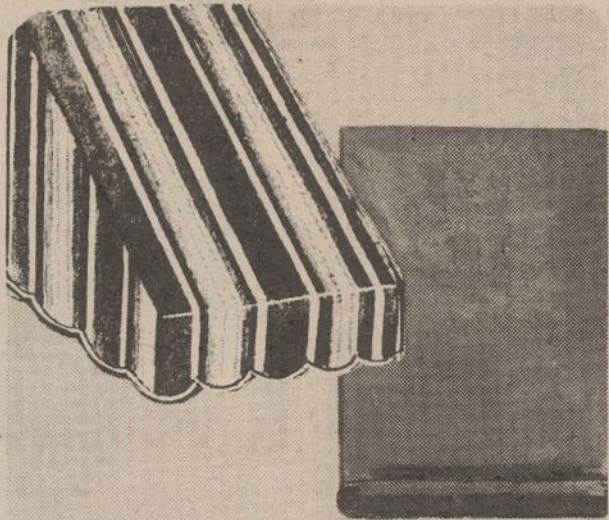
Iš kapinių visi a.a. Onos Karpienės pagerbimo dalyviai susirinko į p. K. S. Karpiaus namus ir čia pabuvojo kelerą valandų rimties ir susikaupimo nuotaikoje.

PIRKITE KASDIEN: MIESTE 9:30 IKI 5:45. PIRMAD. IR KETVIRTAD. IKI 9 VAL. VAK.

SKYRIUOSE 9:30 IKI 9:30

DUODAME EAGLE STAMPS

MAY'S DOWNTOWN ON THE HEIGHTS FARMTOWN BASEMENTS

Išpardavimas – namams atvėsinti Acrylicu dengtos medvilnės užuolaidos

Reg. 3.99 2'6" pločio su visais priedais **3.59**

Bungalow stiliaus 2 projekcijos, 2' nuobėga 6" klostė

Reg. 4.49, 3' Wide .. 4.04	Reg. 9.99, 5'
Reg. 4.99, 3'6" Wide .. 4.49	Reg. 10.99, 5'6"
Reg. 5.99, 4' Wide	Reg. 11.99, 6'

B stiliaus 2'6" projekcija, 2'6" nuobėga, 9" klostė

Reg. 4.99, 2'6" Wide .. 4.49	Reg. 14.99, 7'
Reg. 5.99, 3' Wide	Reg. 15.99, 8'
Reg. 6.99, 3'6" Wide .. 6.29	Reg. 15.99, 8'
Reg. 7.99, 4' Wide	Reg. 18.99, 9'
Reg. 11.99, 5' Wide .. 10.79	Reg. 19.99, 10'
Reg. 13.99, 6' Wide .. 12.59	Reg. 22.99, 12'

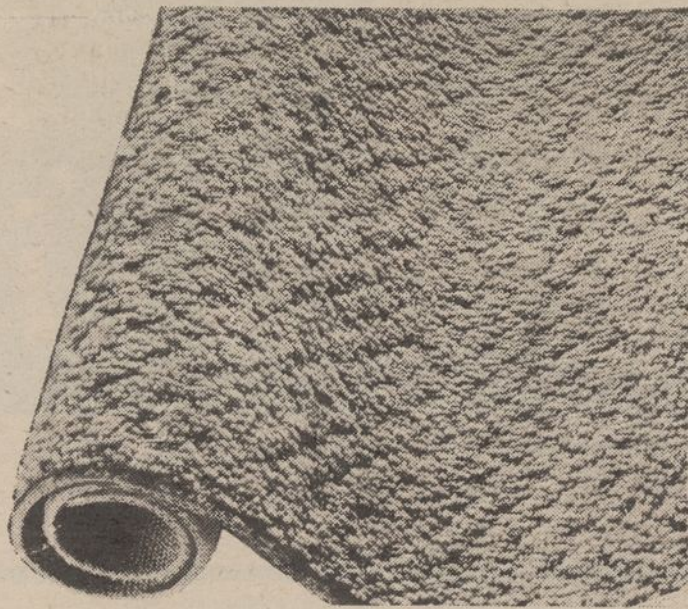
Užtraukiamos porčių užuolaidos 7 pėd. ilgio

5' Reg. 7.99	9' Reg. 13.99
6' Reg. 8.99	10' Reg. 15.99
7' Reg. 10.99	12' Reg. 17.99
8' Reg. 11.99	

Lygliai žalios ar žalios su baltais dryžais. Priklauso nuo išpardavimo.

Priimami užsakymai paštu ar telefonu CH 1-3070

Basement Curtains Downtown, Heights, Farmtown

12 pėdų pločio 100% pastovaus Filament Nylo no pūkų kilimai

Jei be trūkumų 4.99 iki 6.99 kv. jardas **\$4** kv. jardas

12 pėdų pločio, pastovaus filament nylo no pūkų, kai kurie "501" nylo no pūkų toje grupėje. Audinio eskizai, penki atspalviai pasirinkimui nuo sienos iki sienos kilimams ar pritaikymui kiekvieno kambario dydžiui.

BASEMENT RUGS DOWNTOWN, FARMTOWN

SPECIALIOS MEDŽIAGOS

Reg. 2.99 iki 3.99 naujos rudens vilnonės

Ypatingai didelis pasirinkimas naujų rudens vilnonių lygių, kampų ir dryžuotų atspalvių, viskas pirmos rūšies. Ribotas kiekis, paskubėkite!

1.69 jardas

Reg. 69 c yd. rudens dirbt. šilkas

Puikūs rudeniui dirbt. šilko audiniai-dramatiški ir mielių spalvų už žemą kainą

3 \$1 jardai

BASEMENT FABRICS DOWNTOWN, HEIGHTS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* **PALMIRA - AUŠRA PETRAUSKAITĖ** birželio mėn. 10 dieną baigė Illinois Universiteto Medicinos Fakultetą ir gavo medicinos daktaro diplomą.

Dr. Palmira, Vlodo ir Juzefos Petrauskų dukra gimusi Lietuvoje, Kaune, 1941 metais. Į JAV su tėvais atvyko iš Vokietijos 1949 m. Baigus šv. Baltramiejaus pradžios mokyklą ir Holy Child gimnaziją, Waukegan, Ill. įstojo į Mundelein Kolegiją, Chicagoje, kurią baigė 1962 metais su garbės pažymiu, gaudama Bachelor of Scien-

ce iš biologijos ir chemijos mokslų. Po to tęsė studijas Illinois Universitete Medicinos Fakultete, kurią ir baigė medicinos daktarės laipsniu.

Dr. Palmira birželio 11 dieną susituokė su Vytautu Janušoniu, Povilo ir Juzefos Janušonių sūnum, gyvenančių Kenoshoje, Wisc.

Vytautas yra baigęs doktorato kurso studijas Wisconsin Universitete ir dabar ruošia disertaciją daktaro laipsniui gauti iš anglų literatūros. Jis yra pakviestas nuo rudens tam pačiam universitete Waukesha centre lektorium. Gi dr. Palmira pradėjo Milwaukee, Wis. apskrities ligoninėje vienu metų stažą.

* **KORP! NEO-LITHUANIA** New Yorke gegužinė įvyks š.m. rugpjūčio 20 d. šeštadienį, Jones Beach - paplūdimis 9. Pradžią 11 val. ryto. Kviečiami dalyvauti filisteriai, seniorai, juniorai su šeimomis ir svečiai.

Jaunavedžiai dr. Palmira Petrauskaitė ir Vytautas Janušonis su palyda.

Teisininkui **ANTANUI VAIŠNIUI**, sūnui Arvydui, seseriai **ALBINAI STRIMAVIČIENEI**, broliui **KAZIUI KRULIKUI** bei kitiems giminėms
A. A.

EMILIJAI VAIŠNIENEI

mirus, skausmo valandoje nuoširdžių užuojautą reiškia

Teodora ir Domas Penikai

A. A.
EMILIJAI VAIŠNIENEI

mirus, jos vyrą Antaną, sūnų Arvydą ir giminės širdingai užjaučiame.

Elena ir Augustas Ramauskai
Viktorija ir Emilija Mackevičiūtės

Mielai Narei

A. A.
EMILIJAI VAIŠNIENEI

mirus, jos vyrui Antanui Vaišniui, sūnui Arvydui Vaišniui su šeima ir kitiems artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Lietuvių Moterų Klubas
Waterbury, Connecticut

Po gražiai pavykusio baliaus, rengėjai skaičiuoja pajamas. Iš kairės: Juozas Andrašiūnas, Elena Matutienė, Bronė Paplėnienė, skyriaus pirm. Stasys Šiaučinas, Ona Daškevičienė ir Petras Stoncelis, V.A. Račkausko nuotrauka

ALT S-GOS CHICAGOS SKYRIAUS VASAROS BALIUS

Liepos 23 d. Chicago tautininkai ir jų svečiai susirinko į vasaros balių Jonyno vasarvietėje, Chesterton, Indiana.

Diena Chicagoje buvo karšta. Svečiai mielai gerėjosi išvyka į atvirą Jonynų vasarvietę. Nijolė Šukelytė pasikaitė humoristikos. Sokiams grojo Neolitanų orkestras.

Balius praėjo jaukioje nuotaikoje, už ką tenka dėkoti skyriaus valdybai ir prie rengimo prisidėjusioms ponoms: Filinai Braunienei, Elenai Strikaitienei, Severinai Juškienei, Elenai Matutienei, Bronė Paplėnienėi ir Onai Daškevičienėi. Beto Severina Juškienė ir Bronė Paplėnienė dalino gėles gėlių šokiui ir surinko už jas per šimtą dolerių. Barą, kaip visada, tvarkingai prižiūrėjo Juozas Žemaitis.

(var)

* **JONAS VAIČIŪNAS**, veiklus Chicago bendruomenės narys, sutiko būti Laisvosios Lietuvos redaktorium.

LIETUVIAI LATVIJ ŠVENTEJE ...

Latvių Dainos ir Šokių Draugija rugpjūčio 13 d. ruošia didžiulę šventę, kuri įvyks Jerseyville, N.J., latvių vasarvietės "Friedaine" amfiteatre, talpinančiame keletą tūkstančių žmonių.

Į šią šventę yra pakviesti ir lietuviai: "Žibuoklių" Sekstetas, vadovaujamas solisto Liudo Stuko ir tautinių šokių grupė "Baltija", vadovaujama Danutės ir Vlodo Melinio.

Taip pat toje šventėje dalyvauja žymusis latvių kanklių ansamblis iš Washington, D.C., bei 6

Jonas Ilčiukas iš Severinos Blinstrubaitės-Juškiens perka gėlę šokiui, V.A. Račkausko nuotrauka

Juozas Žemaitis vaišina ištroškusius baliaus svečius Edviną Balcerį ir Kazį Matutį, V.A. Račkausko nuotrauka

latvių tautinių šokių grupės iš įvairių JAV vietovių.

Lietuviai kviečiami į šią šventę. "Friedaine" pasiekti galima iš Newark, N.J., važiuojant 9-tu keliu iki Freehold, N.J. Tada pasukti 33-čiu keliu į kairę ir važiuoti apie 5 mylias iki "Friedainės".

* **KORP! NEO-LITHUANIA** vasaros stovyklos proga Korporacijos Vyr. Valdyba skelbia rašinių konkursą studentams neolitanams. Temos gali būti įvairios: apie stovyklą, apie įvykusį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą bei stovyklą, ar bendraisiais, va tema. Konkurse gali dalyvauti visi studentai neolitanai, kurie dalyvaus stovykloje. Dėl smulkesnių informacijų prašau kreiptis į Rimą Staniūną.

* **"MES AUKOJAME** savo sunkiai uždirbtus pinigus, jų daug neturėdami, bet nuoširdžiai norime parodyti, kaip mylime savo brangią Lietuvą ir rūpinamės jos reikalais. Tris kartus buvau pasiryžęs paaugoti savo gyvybę tėvynei: 1919, 1923 ir 1941 m., bet tėvynė mano kraujo aukos nepanorėjo. Tikrai stebuklingai išlikau gyvas. Ši kartą skiriu jai pinigine savo auką 1000 dol. Tegu tai būna paskatinimu kitiems, kad ne tas gali aukoti 1000, kurs daug uždirba, bet tas, kurs nuoširdžiai myli savo tėvynę ir rūpinasi jos reikalais. Labai džiaugiamės, kad susidarė tokia institucija, per kurią galima palengvinti savo skaudančią širdį".

Taip rašo Ignas ir Stasė Paukšteliai iš Racine, Wisc., įsirašydami į Lietuvių Fondo narių eiles. Lietuvių Fondas, 6643 So. Maplewood, Chicago, Ill. 60629 PR 8-2858 (sk.)

CLEVELANDE

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Priimame ir nevartojančias anglų kalbą. Mes turime daugelio tautybių žmonių 2000 tarnautojų tarpe. Dieninė pamaina, didžiausi atlyginimai moterims šiame rajone. Patirtis nereikalinga. Atlyginame besimokinant, po trumpo bandymo.

Atvykite į Employment Office 8:30 val. ryto iki 5 val. p. p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 W. 53rd St.
(2 blokai į pietus nuo Lorain Ave.)

PRITYRUSIOS SIUVĖJOS RANKOMIS

PASTOVI DIENINĖ PAMAINA

Aukščiausias akordinis atlyginimas

Ateikite į samdos skyrių.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 WEST 53rd STREET
(prie Lorain Ave.)
TEL. 961-6000

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS LIETUVISKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS CAPE COD VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA ATIDARYTA VASARAJIMUI IR PRIMA SVEČIUS.

Kreiptis: **MARIJA JANSONAS** — Vila **AUDRONĖ**, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655 arba telef. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalmynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.